

GLASILO SAVEZA LOVAČKIH ORGANIZACIJA U BIH

Lovački list

• GODINA LX • APRIL 2025. • BROJ 324. • CIJENA 2.00 KM •

SKUPŠTINA SAVEZA 17. MAJA

CACT SBK

CACT GORAŽDE

DVADESET GODINA POVRATKA DABRA U BiH

4

6

8

12

IMPRESUM

IZVRŠNA REDAKCIJA

SAVEZ LOVAČKIH ORGANIZACIJA U BiH

ZA IZDAVAČA:

MUHAMED HODŽIĆ, PREDSEDNIK SAVEZA LOVAČKIH ORGANIZACIJA U BiH

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: PROF. DR. DALIBOR BALLIAN

TEHNIČKI I IZVRŠNI UREDNIK: KENAN TOPALLOVIĆ, MA

DESIGN: SAVEZ LOVAČKIH ORGANIZACIJA U BiH

ADRESA: PETRAKIJINA 24, SARAJEVO, BiH

TELEFON: 033/668-209

MOB: 062/467 171

E-MAIL: LOVACDOPISNIK@GMAIL.COM

LOVAČKI LIST JE SLUŽBENO GLASILO SAVEZA LOVAČKIH ORGANIZACIJA U BiH.

PRVI BROJ LISTA ŠTAMPAN JE 1939. GODINE. LOVAČKI LIST IZLAZI MJESEČNO.

CIJENA SA DOSTAVOM NA KUĆNU ADRESU 2,00 KM, 5 EUR, 20 KUNA

UPLATE U KM NA BROJ RAČUNA KOD RAIFFEISEN BANK BROJ: 1610000014450004

UPLATE U EUR I OSTALIM VALUTAMA: SAVEZ LOVAČKIH ORGANIZACIJA (KORISNIK) RAIFFEISEN BANK D.D. SARAJEVO

SWIFT RZBABA2S RAČUN 503012000-11684

PRILIKOM UPLATE OBAVEZNO KORISTITI OPCIJU TROŠKOVI OUR

ČLANICE SLOUBiH KOJE DOBIJAJU LOVAČKI LIST PAKETNO PLAĆAJU POŠTARINU PRILIKOM PREUZIMANJA

ŠTAMPA: CPU PRINTING COMPANY D.O.O. SARAJEVO

SVI AUTORI ODGOVARAJU LIČNO ZA ISTINITOST I TAČNOST OBJAVLJENIH INFORMACIJA.

AUTORI GARANTUJU DA SU TEKSTOVI NJIHOVO

AUTORSKO DJELO, A U SLUČAJU PREUZIMANJA DIJELA TEKSTA DRUGOG AUTORA DUŽNI SU NAVESTI IZVOR

RIJEČ UREDNIKA...

U posljednje vrijeme na portalima, tiskanim medijima i televiziji smo svjedoci stalnih susreta stanovništva i medvjeda. Ti susreti su nekada i kobni za stanovništvo, obično sa tjelesnim posljedicama. Netko će reći da su se medvjedi prenamnožili i da predstavljaju opasnost. Ne, oni nisu u prenamnoženju, ali je čovjek doveo do takve situacije da su medvjedi blizu naselja. Kako u šumama zadnjih godina imamo stalni nedostatak hrane za divljač ona sve više prilazi naseljima u potrazi za hranom. Sam sam svjedok da je u mojoj plantaži aronija medvjed boravio nekoliko dana dok svu aroniju nije pojeo. Kada je obrstio zadnji grm otišao je dalje. Ja sam znao da je tu, ali ga nisam uznemiravao, jer u okolnim šumama nije imao drugog izvora hrane, mogao je samo sići u selo i napraviti probleme. Ipak, ja sam došao na njegov teritorij, a ne on na moj.

Zbog sličnih situacija ne treba dizati paniku, već na lovačkim udrugama je da pravilnom ishranom i redovitim iznošenjem hrane u lovišta krupnu divljač drže podalje od naseljenih mjesta. Ovdje trebam pohvaliti sanske lovce koji redovito iznose hranu za medvjede, te redovito objavljuju slike sa hranilišta na koja dolaze i po četiri medvjeda. Oni to rade profesionalno. Druga društva su sa toplim danima zaboravila na prihranu divljači, ali situacija na terenu nam diktira da moramo stalno imati pripremljene dovoljne količine hrane za divljač koju moramo redovito iznositi u naša lovišta. Samo na taj način ćemo se moći pohvaliti sa zadovoljavajućim brojem visoke divljači u našim lovištima.

Siglo nam je toplo vrijeme, te sa svakim danom maja sve je življe u našim lovištima. Ako idemo na osmatranje divljači primjećujemo sve više mladunaca. Počelo je lanjenje srni, iako su se još krajem aprila na pojedinim mjestima mogla primijetiti lanad. Ovo je vrijeme kada se i divokoze jare, a mlade krmače donose svoje prve

prasiće, dok su se stare već oprasile. Divlje patke završavaju svoje ležanje na gnijezdima i vode svoje potrkusce, a za koji dan će početi da se legu pilići poljskih koka; fazana i jarebica kamenjarki. Naše velike šumske koke, tetrijeb gluhani i male lještarka još nesu jaja i sjede na njima, a mladi golubovi grivnjaši već krajem mjeseca počinju napuštati gnijezda. U našim lovištima na velikim otvorenim livadama ili poljima žita možemo primijetiti prepelice koje se počinju gnijezditi.

Kako su lisice i vukovi već dobili potomstvo, oni već vode svoje mladunce i imaju povećanu potrebu za hranom, što je jedan od ključnih čimbenika koji znatno utječe na brojno stanje prirast, srneće i sitne divljači. Ovo je proces na koji mi kao lovci teško da možemo utjecati.

Kako je ovo period pred lov na srndaća, trebamo u lovištu smanjiti uznemiravanje divljači. Posjete lovištu izuzev odlaska da se dopune hranilišta i lokve sa vodom, mora se svesti na minimum, treba pojačati lovočuvarske obilaskе najugroženijih dijelova lovišta te zaštititi gnijezda i mladunce divljači od podivljalih pasa i mačaka skitnica.

Krajem mjeseca počinju u poljima i na livadama veliki poljski radovi. Kreće kosidba, te nekim vrstama sitne divljači i nekim mladuncima krupne divljači prijeti opasnost, jer mogu stradati od uporabe kosilica, balirki i slične mehanizacije. Da bi se tada gubici podmlatka divljači sveli na minimum potrebno je provoditi neke od preventivnih mjera. Tu se prije svega misli na pravovremeno istjerivanje divljači sa parcela koje će se kositi ili da se na kosilice i balirke ugrade određene plašilice.

Neke lovne udruge u ovom mjesecu počinju i sa lovom srnjaka, te neka lovcima bude dobra kob. Ipak koristim ovu priliku da im skrenem pažnju da kapitalne primjerke srndaća ne odstrjeljuju dok se ne završi parenje u augustu, da bi u narednim generacijama imali kvalitetne trofeje u lovištima.

Glavni i odgovorni urednik prof. dr. Dalibor Ballian

SASTANAK UPRAVNOG ODBORA

PRIPREME ZA SJEDNICU SKUPŠTINE SAVEZA LOVAČKIH ORGANIZACIJA U BiH

- Održana sjednica 9. aprila • Usvojeni izvještaji i planovi •

Piše: K. TOPALOVIĆ

Dana 9. aprila 2025. godine održan je sastanak Upravnog odbora. Primarni razlog sastanka Upravnog odbora je priprema materijala za izvještajnu redovnu skupštinu Saveza lovačkih organizacija. Osim redovnih tačaka, razmatranja i usvajanja zapisnika sa prošle sjednice UO, na dnevnom redu su se našli prezentacija Izvještaja o radu Up-

ravnog odbora za period između dva skupštinska zasjedanja, plan rada za naredni period, finansijski izvještaj i finansijski plan za naredni period.

UZGOJ DIVLJAČI

Predsjednik Muhamed Hodžić pozdravio je prisutne i predstavio šta je urađeno u proteklom periodu. Jedna od bitnijih stavki bila je uzgoj divljači.

- Moramo prvo da spomenemo projekte uzgoja divljači. Projekat kaveznog uzgoja divljeg zeca je nastavljen sa realizacijom i još je u toku. Projekat uzgoja jelena lopatara je završen na način da su jedinke dodeljene lovačkim udruženjima koja imaju obavezu daljnjeg širenja stada u ostale članice koje iskažu volju za naseljavanjem ove divljači u svoja lovišta, rekao je Hodžić.

100 GODINA SAVEZA

Također se osvrnuo na poboljšanje postojeće literature, izdavanje novog Lovačkog priručnika i izdavanje posebne edicije Lovačkog priručnika povodom 100 godina Saveza. Jedna od tema bila su i uvrštavanje lovačkih saveza na budžet FBiH, gdje je predsjednik Hodžić rekao da

ne odustaje od ideje da, u slučaju da se sredstva dodijele Savezu lovačkih organizacija u BiH, veći dio bude transferiran lovačkim udruženjima. Također je naglasio i da je Savez, zajedno sa Lovačkim savezom (LS) Slovenije, pokrenuo talas međunarodne saradnje kada su u pitanju regionalni lovački savezi, te da je potpisan još niz memoranduma o saradnji između saveza regiona i LS Slovenije. Osim toga, naglasio je da je Savez promptno reagovao kada su poplave zadesile našu zemlju i pomogao članice koje su pogodile poplave. Kada je u pitanju plan rada, najavio je nastavak redovnih aktivnosti, dok je fokus na obilježavanju 100. godišnjice Saveza.

SARADNJA SA EU I ŠIRE

Također je najavio sklapanje i ostvarivanje saradnje sa drugim lovačkim savezima iz EU i šire. Upravni odbor nakon kraće rasprave usvojio je predložene izvještaje i planove, te predložio da se isti upute ka delegatima Skupštine Saveza lovačkih organizacija u BiH za izvještajnu Skupštinu koja će se održati 17. maja 2025. godine.

ODLIKOVANJA I PRIZNANJA

KOMISIJA RAZMATRALA PRISTIGLE PRIJEDLOGE ZA ODLIKOVANJA I PRIZNANJA

- Svi prijedlozi koji su ispunjavali uslove su usvojeni •

U zgradi Saveza lovačkih organizacija održan je sastanak Komisije za odlikovanja i priznanja. Sastanku su prisustvovali članovi komisije: Adnan Ramić (LD "Srndać 32" Bosanski Petrovac), Asim Grlica (LD "Neretvica" Buturović Polje), Sadik Glamočić (LD "Srndać" Jajce), Edževd Svraka (LU "Sarajevo" Sarajevo), Ismet Smajić (LD "Tetrijeb" Olovo), Samir Devlić Paja (LD "Biserna" Goražde) i Hasan Handžić, predsjednik Komisije (LD "Kiseljak" Tešanj). Komisiji u radu pomagao je sekretar Saveza, Alen Gurda. Komisija je razmatrala prijedloge za odlikovanja i priznanja. Svi prijedlozi koji su ispunjavali uslove za odlikovanja i priznanja Saveza su odobreni. U sklopu zasjedanja, osim redovnih tačaka, pregledani su i prijedlozi za jubilarne plakete Saveza povodom 100 godina Saveza.

SJEDNICA UPRAVNOG ODBORA LKSuFBiH

POMJERENO ODRŽAVANJE SKUPŠTINA

- Iako planirana za 14. april sjednica Skupštine pomjerena za 10. maj •

Dana 16. aprila 2025. godine održana je sjednica Upravnog odbora LKSuFBiH.

Sjednici su prisustvovali predsjednik Upravnog odbora LKSuFBiH Muhidin Handžić, sekretar LKSuFBiH Kenan Topalović, član Upravnog odbora Naim Pičar i predsjednik Skupštine LKSuFBiH Jasmin Ljuca.

Na sjednici je usvojen zapisnik sa

prethodne sjednice Upravnog odbora.

Također, zakazana je izvještajna Skupština LKSuFBiH za 10. maj 2025. godine, a istog dana planirana je i izborna Skupština, tokom koje će biti izabrani novi članovi organa Saveza. Skupštine će se održati u prostorijama Saveza u Sarajevu.

Dogovoren je način slanja materijala

delegatima, koji će biti dostavljeni u dovoljnom vremenskom periodu prije održavanja Skupštine, a u skladu sa Statutom, kako bi svi delegati imali priliku proučiti predložene dokumente.

Usaglašen je i tekst novog Statuta LKSuFBiH, koji će biti upućen Skupštini na usvajanje, čime će biti omogućeno unapređenje rada Saveza.

PREPARATORSKA RADIONICA "GRKINJIĆ"

Vrši prepariranje lovne divljači i prodaju gotovih preparata

SARAJEVO, Kupreška br. 7 (kod stadiona NK Željezničar) Tel: 033 641 336

DRŽAVNA UTAKMICA PASA

CACT SBK: PEHAR OTIŠAO U BANJA LUKU

• Utakmica održana u Golešu • Najbolji pas Laki u vlasništvu Marinka Kneževića •

Najbolji psi sa vlasnicima na Državnoj utakmici CACT BiH-CACT SBK

Pišu: S. Ličanin, R. Haskić

U prihvatištu Goleš, kojim upravlja LD „Vlašić“ Travnik, dana 5. aprila 2025. godine održana je kinološka manifestacija „CACT BiH SBK 2025.“ pod pokrovi-

teljstvom Saveza lovačkih organizacija u BiH, Lovno-kinološkog saveza u FBiH i Kinološke sekcije LO „Krušica“ iz Viteza. Manifestaciji je pristupilo 16 pasa, uključujući četiri iz Banjaluke, četi-

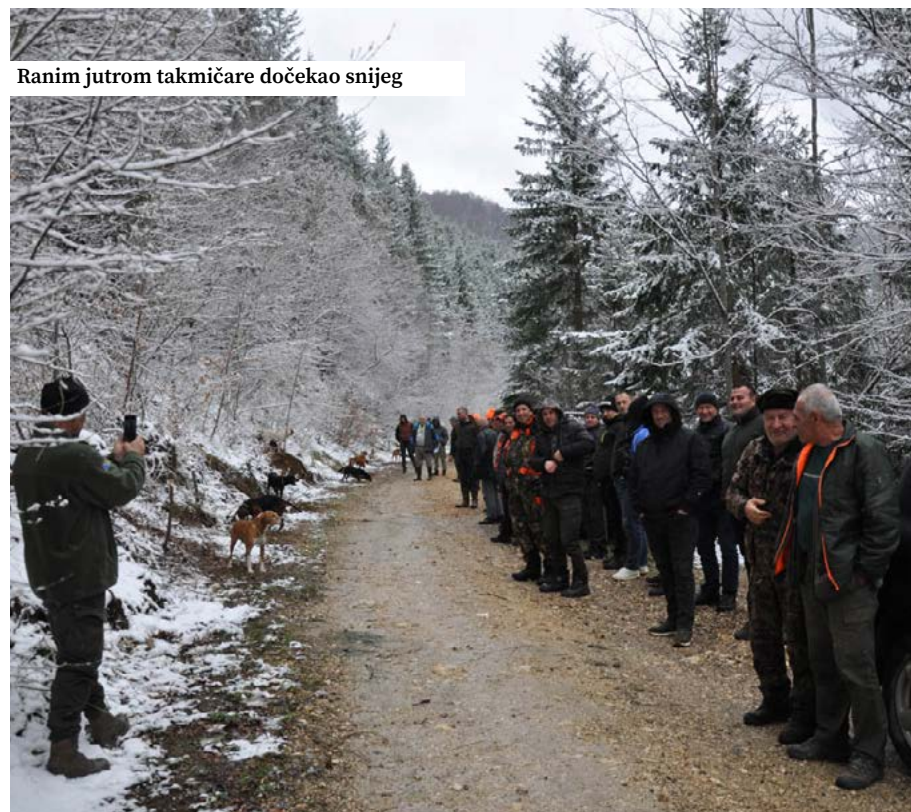
ri iz Viteza, pet iz Travnika, jedan iz Teslića i jedan iz Cazina.

TEŠKI USLOVI

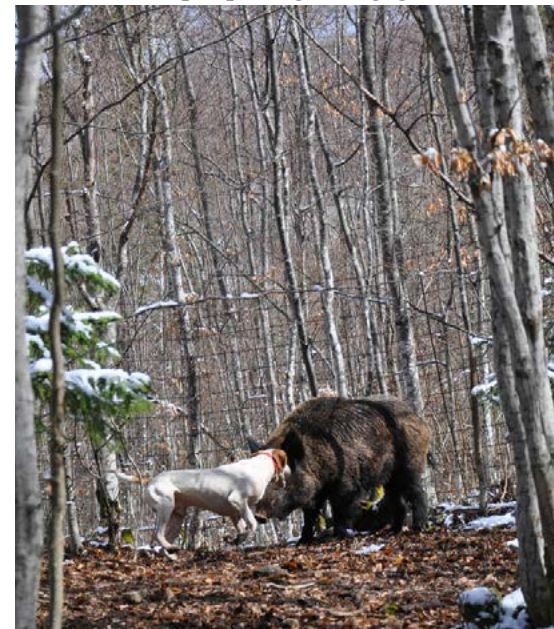
Na početku manifestacije je bilo zimskog vremena, dok je tokom manifestacije vrijeme postalo proljetno. Kinološke sudije bili su Naim Pičar Pilot iz Donjeg Vakufa i Slobodan Ličanin iz Travnika.

Delegat utakmice bio je Redžo Haskić.

Sekcija za kinologiju LO „Krušica“ Vitez prijavila je godišnji plan kinoloških priredbi, među kojima je bio i radni ispit pasa glasnog gona

Ranim jutrom takmičare dočekao snijeg

Goleš: Zajednička fotografija svih učesnika

na divlju svinju. Iako je preovladalo teško vrijeme rad pasa bio je izuzetno dobar.

DOBAR RAD PASA

Od 16 prijavljenih pasa, 15 je ostvarilo kontakt sa veprovima, a sudije su

(IGK) vlasnika Marinka Kneževića iz Banjaluke, koji je osvojio prvo mjesto sa 204 boda, pas LAKI (IGK) vlasnika Luke Milašinovića iz Banjaluke, koji je osvojio drugo mjesto sa 203 boda, pas Bor (IGK) vlasnika Mitara Gligića

koji je osvojio četvrto mjesto sa 199 bodova. Na kraju manifestacije, delegat Redžo Haskić uručio je zahvalnice i diplome svim učesnicima, sudijama, organizatorima i rukovodiocima prihvatišta. Nije bilo žalbi na organizaciju ili suđenje, a manifestacija je prošla u fer i korektnom duhu.

VAŽNOST MANIFESTACIJA

Na kraju treba naglasiti da ova manifestacija, osim što je bila izuzetno važna za ljubitelje pasa, predstavlja i značajan korak u unapređenju kinološke prakse i ljubavi prema lovu i radnim psima u BiH. Kroz takmičenja poput ovog, ne samo da se ocjenjuju vještine pasa, već se i promoviše odgovorno vlasništvo i rad sa psima, što doprinosi razvoju kinologije i lovne tradicije u našoj zemlji. Organizatori i sudije su odradili izuzetno težak posao u otežanim vremenskim uvjetima, ali su uspješno održali visoke standarde takmičenja i sigurnosti, čime su pokazali svoju posvećenost i stručnost. Ovakvi događaji, osim što jačaju kinološke vještine i ljubav prema psima, igraju ključnu ulogu u povezivanju kinoloških i lovačkih zajednica širom BiH, promovirajući zajedništvo, poštovanje i tradiciju među svim učesnicima.

istakle da se treba raditi na dužem opozivu kod nekih pasa. Najbolje plasirani psi bili su: pas LAKI

iz Banjaluke, koji je osvojio treće mjesto sa 200 bodova, i pas Ari (SG) vlasnika Belmina Ahmića iz Viteza,

DRŽAVNA UTAKMICA PASA

CACT GORAŽDE: PRVO MJESTO ZA PSA BENIJA U VLASNIŠTVU DŽEVADA ČUPARA

• Od 15 pasa njih 11 ostvarilo plasman • Manifestaciju sudile sudije Čilić i Žuga •

PIŠE: NERMIN HODŽIĆ

Prema kalendaru plana Kinoloških manifestacija Lovnog Kinološkog Saveza u FBiH i Saveza Lovačkih Organizacija u BiH za 2025 godinu Lovačkom Društvu „Biserna“ iz Goražda organizovalo je prvu CACT BiH Državnu utakmicu u radu pasa glasnog gona na divlju svinju. Prva CACT BiH Državna utakmica

organizovana je dana 13.04.2025. godine u Lovištu Borovac u sklopu Prihvatišta za divljač Lovačkog Društva „Biserna“ Goražde koje se nalazi u dijelu lovišta Hraneša sekcija Berič sa početkom u 08:00 sati.

PROVJERA PASA

Da bi prijavljeni lovački psi mogli pristupiti utakmici, vlasnici su po dolasku izvršili verifikaciju lovačkih

pasa. Prije početka utakmice izvršen je pregled svih Rodovnika, Pasoša prijavljenih lovačkih pasa, gdje je Veterinarska Stanica iz Goražda izvršila provjeru da li su svi prijavljeni psi na utakmicu čipovani i vakcinisani protiv bjesnila.

Na utakmicu je pristupilo 15 lovačkih pasa kako je i planirano, a od tog broja 11 lovačkih pasa ostvarilo je plas-

Sudije Marijan Čilić, Suvad Žuga sa delegatom Alijom Nukicom i zapisničarom

Dževad Čupar sa Benijem i peharom

man gdje su ujedno izvučeni startni brojevi da bi vlasnici pasa znali redosled takmičenja.

POBJEDNIK IZ SARAJEVA

Tokom utakmice bilo je povrijeđenih lovačkih pasa gdje je Doktor Veterinarske stanice iz Goražda intervenisao i uspješno sanirao povrede lovačkih pasa.

Prvo mjesto na utakmici CACT BiH glasnog gona na divlju svinju osvojio je lovački pas rase Istarski kratkodlaki gonič u vlasništvu Dževada Čupara iz Sarajeva.

Drugo mjesto na utakmici CACT BiH pripalo je lovačkom psu rase Srpski trobojni gonič u vlasništvu Joza Šuška iz Širokog Brijega.

Dok je treće mjesto na utakmici CACT BiH osvojio lovački pas rase Crnogorski planinski gonič u vlasništvu Envera Baljića iz Goražda.

KVALITETNA ORGANIZACIJA

Delegat utakmice ispred Lovnog Kinološkog Saveza u BiH bio je gospodin Alija Nukica iz Sarajeva, dok su Državnu utakmicu u radu pasa glasnog gona na divlju svinju CACT BiH 2025 vodili Kinološke sudije gospodin Marijan Čilić iz Međugorja i gospodin Suvad Žuga iz Goražda.

Pomagači na utakmici CACT BiH bili su lovci Lovačkog Društva „Biserna“ iz Goražda Admir Alaim, Eldin i Edin Rašidović. Vođa utakmice bio je Sekretar LD „Biserna“ Goražde Samir Devlić.

Nakon završene utakmice uslijedilo je proglašenje pobjednika gdje je zahvalnice, pehare i nagrade uručio Predsjednik Lovačkog Društva „Biserna“ Goražde gospodin Muamer Sijerčić.

Ono što moramo napomenuti ispred Lovačkog Društva „Biserna“ Goražde, obzirom da je prva Državna utakmica u radu pasa glasnog gona na divlju svinju na ovim prostorima protekla u najboljem redu gdje na kraju utakmice od strane vlasnika lovačkih pasa nije bilo nikakvih primjedbi i žalbi.

STANOVNICI ŠUME

VJEVERICE SU SPRETNI I UMILJATI STANOVNICI ŠUMA

- Siva vjeverica se širi na prostor gdje su obitavale crvene vjeverice •

PIŠE: PROF.DR. OSMAN JAŠAREVIĆ

Crvna vjeverica, ili obična vjeverica, je autohtona evropska vrsta iz porodice Sciuridae, reda glodavaca. Kroz mnoga stoljeća, bila je jedina takva vrsta šumskih životinja na Starom kontinentu. Međutim, u posljednjem stoljeću, crvena vjeverica se suočila s velikom prijetnjom od strane sive vjeverice. Siva vjeverica potiče iz Sjeverne Amerike, ali je u prošlom stoljeću uvezena u Englesku, gdje se brzo razmnožila i postala dominantna. Njeno širenje nije se zaustavilo na Engleskoj, pa se sada može pronaći i u staništima Hrvatske, dok je sve rjeđe nalazimo u područjima koja su bila naseljena crvenim vjevericama. Siva vjeverica preuzima hranu crvenih vjeverica, potiskujući ih iz njihovih staništa. Iako je crvena vjeverica još uvijek prisutna u nekim dijelovima Škotske i na nekoliko njenih otoka, njeno istrebljenje iz većine područja postaje sve očiglednije. Istraživanja su pokazala da je proces njenog nestanka složeniji nego što se ranije pretpostavljalo. Neki zaključci

su sugerisali da je biološki nestala jer je siva vjeverica agresivnija, prilagodljivija i fizički snažnija. Takođe, crvena vjeverica je manja, s kraćim repom, a njena agresivnost i borbenost nisu se dovoljno manifestovali u planinskim staništima. Međutim, novija istraživanja ukazuju na to da ovi faktori nisu glavni razlozi njenog istrebljenja.

NESTANAK CRVENE VJEVERICE

Najveći razlog za opadanje broja crvenih vjeverica je to što se siva vjeverica bolje prilagodila životu u listopadnim šumama, dok su crvene vjeverice bile specijalizovane za planinska, crnogorična staništa. U tim područjima, crvene vjeverice se hrane plodovima s vrhova stabala četinarara i sličnog drveća, što im je davalo prednost u specifičnim ekološkim uvjetima. Posljednjih decenija crvene vjeverice postaju rijetke u svojim prirodnim staništima. Ipak, u staništima s dovoljno hrane, crvene vjeverice mogu imati do dva ili više legala godišnje.

U takvim uslovima, tokom prebrojavanja može se zateći i do šest ili

više jedinki na jednom hektaru, što je dobar pokazatelj zdravlja populacije. Jedan od razloga smanjenja broja crvenih vjeverica je njihova nesklonost prema jesenskim žirevima (hrasta, bukve i drugih drveća), jer su im ti plodovi teško probavljivi. S druge strane, siva vjeverica uživa u žirevima i drugim sjemenkama poput onih od badema, lješnjaka i oraha. Konzumiranjem ovih sjemenki, siva vjeverica stvara masne naslage koje joj pomažu u održavanju energije i tjelesne temperature tokom zimskih mjeseci.

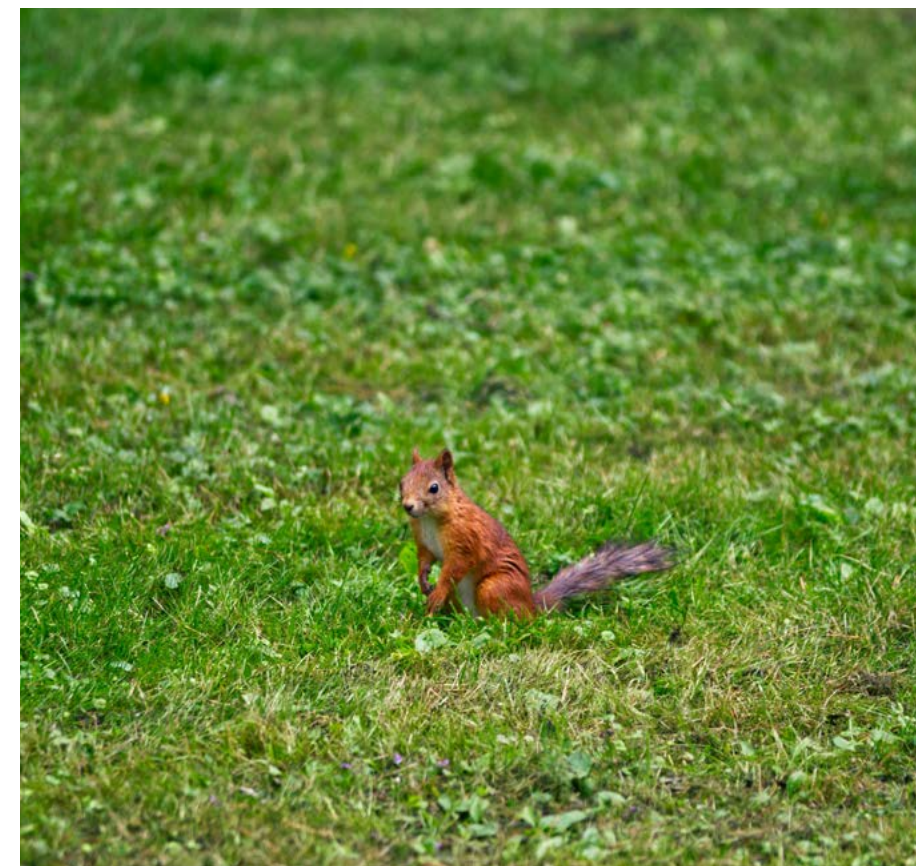
Ove biološke razlike, zajedno s dugoročnom prilagodbom sive vjeverice njenim novim staništima, omogućuju joj da postupno preuzima hranu i teritorij od crvene vjeverice. Siva vjeverica je umiljata životinja iz porodice Sciuridae, reda glodavaca, koja pripada carstvu životinja (Animalia). Karakteristična je po čupcima na ušima i dugom kitnjastom repu. Siva vjeverica nastanjuje pretežno Evropu, Aziju i Ameriku, a može se naći i na drugim kontinentima. Jedna od najpoznatijih vrsta vje-

verica je crvena vjeverica, autohtona vrsta koja je tradicionalno poznata kao "vjeverica", bez bojazni da bi bila zamijenjena s nekom drugom vrstom.

PREKO 200 VRSTA

Prema zoološkim istraživanjima, na svijetu postoji više od 200 vrsta vjeverica koje nastanjuju različite dijelove svijeta. U posljednjim decenijama, zoolozi crvenu vjevericu sve češće tretiraju kao dvije vrste. Jedna od njih živi u podzemnim jazbinama, što je karakteristično za jazavce. Međutim, nijedna od ovih vrsta ne hibernira, iako su manje aktivne tokom zime. Vjeverice su glodavci sa oštrim i jakim zubima koji rastu kontinuirano. Ovi zubi im služe za obezbjeđivanje hrane, što je ključno za njihovu egzistenciju. Primjerice, vjeverice mogu otvoriti lješnjak za samo nekoliko sekundi kako bi se domogle sjemenke. Tokom sakupljanja hrane za sebe i svoje mladunčad, vjeverice prikupljaju zrnavlje žitarica, sjemenke raznih biljaka, lješnjake, orahe, bademe, žireve hrasta i bukve, bobičasto voće, orašaste plodove, gljive i određene vrste insekata kao poslastice. Vjeverice se mogu naći na raznim lokacijama širom svijeta, zahvaljujući svojoj visprenosti, mobilnosti i vještini savladavanja prepreka dok ubiru zrele plodove. One su sposobne skakati s grane na granu ili čak s jednog drveta na drugo, ko-

risteći svoj kitnjasti rep za održavanje ravnoteže i koncentracije. Kada su na tlu, vjeverice se odlikuju velikom brzinom i vještinom premještanja s jednog mjesta na drugo, često se zaklanjajući iza drveta ili skrivajući u jazbinama kako bi se sačuvala od grabežljivaca.

PRILAGODLJIVA VRSTA

Vjeverice su izuzetno prilagodljive staništima, što ih čini fascinantnim organizmima koji nas zadivljuju i ve-

sele svojim ponašanjem u prirodi.

Lahko se prilagođavaju i ljudskom okruženju, pa mnoge postaju kućni ljubimci, iako su u osnovi šumske životinje. U životu vjeverica, reprodukcija se temelji na trajnom partnerskom odnosu. One održavaju ljubavne veze sa svojim partnerima tokom cijelog života, što ih čini još povezanim i integriranim članovima šumskog ekosistema, te posebnim dijelom flore i faune.

**BUDI ČLAN!
UZMI SVOJU MARKICU!**

...jer volimo da lovimo...

ČLANSKE MARKICE ZA 2025. GODINU MOŽETE PREUZETI
U SVOJIM LOVAČKIM ORGANIZACIJAMA

JUBILEJ REINTRODUKCIJE DABRA

DVADESET GODINA OD POVRATKA DABRA U BOSNU I HERCEGOVINU

- Najveći uspjeh šumara i lovaca poslije ponovnog naseljavanja divokoze širom BiH 60-ih godina 20. vijeka
- Raširena vrsta od značaja za stabilnost ekosistema

PIŠE: NEDIM NOGO, MA ŠUM.

Lovstvo Bosne i Hercegovine prolazilo je kroz mnoge izazovne periode u prošlosti, gdje su usljed određenih historijskih okolnosti određene vrste divljači istrebljene ili bile na rubu istrebljenja. Snaga svake interesne grupe građa-

na, a između ostalog i lovaca, ogledala se od pamtivjeka u složnosti i spremnosti za izvršenjem određenih postavljenih ciljeva. Neki od ciljeva koji se postavljaju pred upravljače - korisnike lovišta su: dostizanje kapaciteta, pravilna selekcija u cilju ostvarenja vrhunskih trofeja, zaštita

i prihranjivanje divljači, naseljavanje divljači, podizanje i unapređenje infrastrukture, itd. Iz ovog širokog spektra, posebno se može izdvojiti naseljavanje divljači, koje je pored toga što je zakonski obavezno u određenim segmentima ispunjenja godišnjeg plana gazdovanja lovištem,

Sa reintrodukcije dabra

ujedno i u većini slučajeva biva pozitivno prihvaćeno od strane javnosti, čime opća slika lovaca u društvenoj zajednici dolazi do izražaja kroz prave vrijednosti lovstva.

NASELJAVANJE DIVLJAČI

Pod naseljavanjem (preseljenjem) divljači, podrazumijeva se obazrivo i posredno premještanje jedinki ili populacija iz jednog dijela njihovog areala u drugi, ili u područja van njihovog prirodnog areala. Takvi poduhvati zahtijevaju visok nivo stručnosti, opremljenosti i spremnosti u svakom smislu, kako bi rezultati bili očekivani i uspješni. Šezdesetih godina prošlog vijeka, ponovno naseljavanje divokoze iz reprocentra sa planine Prenj širom Bosne i Hercegovine, predstavljalo je najveće ostvarenje koje je lovstvo imalo u prošlom

vijeku. Ovime je naša jedina evropska/šumska antilopa uspješno vraćena na neka od prethodnih staništa ili je naseljavanjem novih jedinki „osvježena krv“ određene populacije. Nakon okončanja agresije na Bosnu i Hercegovinu, bh. lovstvo je čekalo svoje novo, veliko ostvarenje, koje se desilo tačno prije 20 godina.

13. APRIL 2005.

Evropski dabar (*Castor fiber* L.) vraćen je na prostor Bosne i Hercegovine 13. aprila 2005. godine, čime je naša domovina postala 26. zemlja u Evropi koja je vratila dabra na nekadašnja staništa. Povratku dabra prethodila je analiza potencijalnih staništa za naseljavanje, koja je u saradnji Udruženja šumarskih inženjera i tehničara Federacije BiH, sa Šumarskim fakultetom u Sarajevu uspješno sprovedena. Kao najpogodnije stanište za ispuštanje prve familije dabrova u BiH odabrana je rijeka Semešnica kod Donjeg Vakufa. Uporedno sa vremenom trajanja analize, ostvaren je kontakt sa predstavnicima vlade pokrajine Hessen u Njemačkoj, te je usaglašena donacija od dvadesetak dabrova, čime je omogućena recentna reintrodukcija u BiH. Osnovni parametri koji su bili presudni za odabir Semešnice kao najpogodnijeg lokaliteta za naseljavanje su između ostalog: dužina vodnog toka, vegetacijski sastav, klimatske prilike, kolebanje nivoa vode, te odsustvo naselja i povremen i kontrolisan saobraćaj, što omogućava neophodan mir.

Bitno za naglasiti je da u ovom tek-

stu neće biti stavljen akcenat na detaljan opis vrste, njenih bioloških i ekoloških odlika, što je planirano za jedan od idućih brojeva Lovačkog lista. Značaj teksta je na obilježavanju 20. godišnjice jednog od najznačajnijih događaja za bh. lovstvo, uz kratke priloge sa terena od strane naših kolega lovaca, koji su opisom svog posla svakodnevno u prirodnom staništu dabra, i susreću se sa njim za vrijeme obavljanja operativnih zadataka.

SARADNJA VIŠE FAKTORA

U saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona, Šumsko gospodarskim društvom «Srednjobosanske šume/Šume središnje Bosne» i Lovačkim društvom «Semešnica» iz Donjeg Vakufa, pristupilo se pripremi lokaliteta za naseljavanje dabrova. Izrađene su prihvatne kućice, ustvari imitacija pravih dabrovih kućica, koje su odvojene od prolaza oblicama od johe, vrbe i slično, tako da je nakon ispuštanja u kućice dabrovima ostavljeno da sami progrizu put u slobodu. Ove kućice su izgrađene na osam lokaliteta duž rijeke Semešnice. Prolaz, odnosno izlazni tunel je na kraju bio pod vodom kako bi se što vjernije imitirala prava nastamba. Prije ispuštanja, svim jedinkama su stavljeni mikročipovi u svrhu lakšeg monitoringa nakon ispuštanja i eventualnog registrovanja gubitaka.

Autor prilikom postavljanja kamera

Mr.sc. Saša Kunovac daje izjavu za FTV

Reintrodukcija dabra u Semešnicu 2005 - Arhiv UŠIT FBiH - Hadžiabdić skroz desno

Svečana ceremonija i prvo ispuštanje, bili su predviđeni 12.04.2005., ali su zbog teškoća u transportu, dabrovi stigli tek tokom noći, pa je prvo ispuštanje obavljeno u srijedu 13.04.2005. Dabrove je u Bosnu i Hercegovinu dopratila ekipa njemačkih stručnjaka, koja je na licu mjesta izvršila pregled lokaliteta i obavljanih radova.

ŠIRENJE DABRA

Godinu dana nakon Semešnice, u aprilu 2006. godine, za naseljavanje dabrova odabrana je rijeka Sokočnica, pritoka Plive na području Općine Šipovo. Nakon 20 godina, sa rijeka Semešnice i Sokočnice, dabrovi su naselili brojne nove lokacije na drugim rijekama u Bosni i Hercegovini, a takođe su se spontano naseljavali iz susjednih zemalja, Hrvatske i Srbije, koje su reintrodukciju dabra realizovale u periodu 1996.- 1998. (Hrvatska) i 2004. (Srbija). Ova semiakvatična životinjska vrsta i najveći glodar sjeverne zemljine polulopte, iz mnogih evropskih zemalja bio je gotovo istrijebljen isključivo antropogenim uticajem, najčešće radi dobivanja krzna, masti, ulja ... Povratak dabra u BiH predstavljao je nastavak pokušaja obnavljanja naših degradiranih i fragmentiranih ekosistema. Dabar, kao ključna vrsta u riječnim i jezerskim ekosistemima,

svojevremeni "inženjer ekosistema", te kao jedina životinjska vrsta sposobna da mijenja svoje neposredno okruženje, zaslužuje posebnu pažnju. Nakon njegove reintrodukcije, na Šumarskom fakultetu u Sarajevu, kroz diplomatske i naučne radove, studenti i akademsko osoblje su kvalitetno sprovodili monitoring vraćene vrste, njegov uticaj na ekosistem, dinamiku populacije, širenje, prateće štete od dabra i predaciju nad dabrom i sl. Nažalost, u mjesecu aprilu ove godine nije obilježena godišnjica ovog značajnog događaja na mjestu ispuštanja prvih dabrova, bar u skromnom domenu, s ciljem sjećanja na neka ljepša vremena koja su hvala Bogu, ostala zabilježena kako objektivom aparata tako i televizijskim kamerama, ali i u pisanim medijima. Bar na ovaj način, sjetit ćemo se i rahmetli Seada Hadžiabdića, dipl.ing.šum., doajena bh. šumarstva i lovstva, koji je najzaslužniji za projekat reintrodukcije dabra u Bosnu i Hercegovinu, a čije zasluge i doprinos lovstvu BiH su nemjerljivi. O kakvom se ljudskom nivou radilo, i kao šumarsko-lovnom ekspertu, ali i kao ljudskom biću, govori i to da je na obilježavanje jubileja 2011. godine, nakon Sejine smrti, pored kolega iz Hessen Forsta iz Njemačke, pristigao i prof.dr. Christian Schwarz-Schil-

ling, nekadašnji Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu, koji je tada učestvovao u implementaciji projekta.

Danas, kada su šumari i lovci, zajedničkim snagama vratili jednu gotovo izgubljenu vrstu za bh. ekosistem, ona se uspješno proširila po većem dijelu Bosne i Hercegovine. Sve češće su zabilježeni prizori koje su snimili ribari, biciklisti, šetači, lokalno stanovništvo, ali i šumari, lovci, te zaposlenici zaštićenih područja. Cijeneći napore koje svakodnevno ulažu u očuvanje, stabilnost i unapređenje naših ekosistema, među kojima svoje stanište pronalazi i dabar, kao priloge iz poznavanja njegove trenutne distribucije, za Lovački list govorile su kolege iz Gornjeg Vakufa-Uskoplja, Bihaća, Olova, Sarajeva i Ilidže.

Ove godine, 5. aprila, povratak dabra u BiH je obilježen na još jedan prigodan način, promovisanjem dokumentarnog filma pod nazivom "Povratak dabra", autora Hasana Arnautovića, dugogodišnjeg snimatelja BHT1, koji je svoju prvu projekciju imao u Sali Kulturnog centra u Bihaću. Kako navodi gospodin Arnautović, dabrove je počeo pratiti još od 2017. godine.

ŠEST GODINA SNIMANJA

U snimanju mu se pridružio i prijatelj ekolog rahmetli Kasim Nadarević, a dabra su snimali šest godina, kroz sva godišnja doba, i danju i noću. Veliku pomoć u snimanju filma pružio je i prof.dr. Marijan Grubešić, sa Šumarskog fakulteta iz Zagreba. Kako navodi Hasan, napravili su sate i sate video materijala, od čega je napravljen 30 minutni film. Ovo je jedan od najvećih i najtežih projekata, kako navodi autor, u njegovom 50-godišnjem snimateljskom radu.

Ovaj tekst predstavlja svojevremeno sjećanje na uspješna vremena lovstva Bosne i Hercegovine, saradnju između različitih nivoa vlasti, strukovnih, te lovačkih udruženja, a sve sa ciljem očuvanja prirodnih resursa Bosne i Hercegovine, na kojim bi nam mogle pozavidjeti mnoge evropske zemlje. Zahvaljujem se svim kolegama koji su dali svoj doprinos u izradi ovog teksta.

REKLI SU O DABRU

MR. ČAUŠEVIĆ – ZDRAVO I OČUVANO STANIŠTE

- Na prostoru općine Gornji Vakuf, dabar se pojavio uzvodno iz pravca rijeke Vrbas, čime je približno preplivao 40 km, te se nastanio u desnu pritoku - "Bistričku rijeku", te lijevu pritoku "Voljišnicu". U zadnje četiri godine, od 2020. godine pričinjava štete duž obale rijeke. Lokalno stanovništvo je upućivalo zahtjeve za nadoknadu šteta nakon plavljenja radi pravljenja brane. Populacija je stabilna, a staništa su mu pretežno poplavne šume vrbe i crne johe. Stanište je očuvano, bez znatnog antropogenog uticaja, relativno mirno i netaknuto, rekao nam je magistar šumarstva Nezir Čaušević iz LD "Radovina" Gornji Vakuf.

MR. IMAMOVIĆ – PRIJATAN NESVAKIDAŠNJI PRIZOR

- Prilikom redovnih operativnih zadataka doznake stabala za sječu, na prostoru GJ "Kaljina - Bioštica" zajedno sa pomoćnim radnicima primijetio sam jednu veliku i nekoliko manjih brana koje je formirao na rijeci Blatnici. Glavne vrste na kojima je pričinio štete uz obalu rijeke su jela, a zatim crna joha i vrba. U svojim 25 godina karijere šumarskog inženjera, ovo je jedan od ljepših prizora koje može šumar doživjeti, a prisustvo dabra znak je da je šumski ekosistem izrazito očuvan. Hrane na prostoru Podlipnika ima u izobilju, a prije svega, također i neophodan mir, rekao je za Lovački list magistar šumarstva Meho Imamović iz KJP "Sarajevo - šume" d.o.o Sarajevo.

ING. ALIHODŽIĆ : ODUŠEVLENJE ZA POSJETIOCE

- Spomenik prirode "Vrelo Bosne" prostire se na 631 hektar, te na relativno malom prostoru, posjeduje visok stepen biodiverziteta. Prilikom obilaska terena, uočeno je prisustvo dabra koji je došao iz pravca rijeke Željeznice, a od ranije je njegovo prisustvo zabilježeno i na ušću rijeke Željeznice u rijeku Bosnu, na lokalitetu "Sastavci". Nedavno, obaranjem stabla topole manjeg prečnika u samom nukleusu zaštićenog područja, moje kolege, posjetio, ali i ja smo bili iznenađeni njegovim prisustvom u relativno frekventnom turističkom području kakvo je na samom izvoru rijeke Bosne, kaže dipl.ing. šumarstva Admir Alihodžić iz KJU za zaštićena prirodna područja Kantona Sarajevo.

MR. HADŽIEFENDIĆ – POJAVLJIVANJE NAKON POPLAVA 2014

- Učestalije prisustvo dabra bilježimo posljednjih godina, a prvo pojavljivanje je poslije velikih poplava u 2014. godini na rijeci Krivaji. Prva njegova uočena prisutnost je bila na ušću rijeke Krivaje u predjelu grada Olova. Nizom godina iza poplava, dabar se počeo spuštati niz dolinu rijeke Krivaje do nekih 40 kilometara, te se već sada pojavljuje u manjim pritokama rijeke Krivaje i to: Mala Maoča, Velika Maoča, Duboštica, Tribija, Orlja, Stupčanica i Biošica. Pričinjava i manje štete, posebno na voćnjacima lokalnog stanovništva u priobalnim pojasu doline rijeke Krivaje, konstatuje magistar šumarstva Čazim Hadžiefendić iz LD "Tetrijež" Olovo.

HADŽIHAJDAREVIĆ : DOPLIVAO IZ PRAVCA REPUBLIKE HRVATSKE)

- Prvo opažanje dabra u NP "Una" bilježimo 2011. godine neposredno nakon uspostave Parka u reonu Kulen Vakufa. Godinama se spuštao nizvodno prema Bihaću i po informacijama koje imam proširio se do Bosanske Krupe. Na prostoru USK, dabrovi su doplivali iz pravca Republike Hrvatske, za razliku iz drugih dijelova BiH. Snimci sa naših foto-zamki potvrđuju njegovo stalno prisustvo i aktivnost. Uskoro će NP "Una" implementirati mali projekat kroz koji će se vršiti monitoring dabrova tokom perioda od godinu dana, rekao je za Lovački list Haris Hadžihajdarević iz Nacionalnog parka "Una" Bihać.

LOV NA INVAZIVNE VRSTE- LOV DO ISTREBLJENJA

- Naredba došla od Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
- Osamdesetih u BiH odstrijeljeni primjerci rakunopsa

PIŠE: PROF.DR. DALIBOR BALLIAN

Nedavno smo bili u mogućnosti da pročitamo da je Hrvatska agencija za okoliš i prirodu -HAOP objavila premetni/prekomjerni lov na rakune i rakunopsa. Razlog je što se javilo prenamnoženje ove umjetno i prirodno introdukovane divljači, a koja

pričinjava ogromne štete autohtonim pticama i sitnoj lovnoj divljači kao što su fazani, jarebice i prepelice. Kako nemaju prirodne neprijatelje, kada su se našle u optimalnim prirodnim uvjetima ove dvije vrste su bile u demografskoj ekspanziji. Jedna se širila od zapada ka istoku (rakun), a dru-

ga sa istoka ka zapadu (rakunopas). Prvu je donio čovjek, a druga je stigla sa migracijom iz južne Ukrajine i Rusije.

ODSTRIJEL I U BiH

Interesantno je da su u Bosni i Hercegovini odstrijeljeni primjerci rakunopsa još osamdesetih godina, ali se kod nas nikada nisu brojčano raširili da bi predstavljali problem. Ostali su skoro u granicama nezamjetljivosti, te se rijetko dešava da se odstrijeli poneki primjerak. Za razliku od njih šakal se prenamnožio, te i dalje osvaja nove terene kako ka zapadu tako i unutrašnjosti naše zemlje. Što se tiče rakuna, postoje informacije da je kod nas uočen kod Bosanskog Petrovca, ali to nije zvanično potvrđeno. Kako u susjednoj zemlji predstavljaju značajnu prijetnju, Hrvatsko resorno ministarstvo je donijelo odluku da se love cijele godine, te doslovno istrebljuju. Sličnu situaciju su imali i sa mungosom u Dalmaciji, za čije odstrjele su davali i novčane nagrade, ali ni to nije pomoglo da se ta mala životinja

istrijebi. Ona je i pored toga doživjela veliku ekspanziju, te je danas nalazimo duž cijele Dalmacije, a kod nas su pojedini primjerci uočeni kod Mostara. Zašto je nema u unutrašnjosti, razlog je hladnoća, koju mungos ne podnosi. Ipak svjedoci smo da su se i neki insekti počeli naseljavati u unutrašnjosti naše zemlje, a bili su svojstveni za primorje, te je za očekivati da sa klimatskim promjenama koje su nas zahvatile i ova vrsta krenuti dublje u unutrašnjost naše zemlje.

DRUGI SLUČAJ

Vratimo se i na drugi slučaj, gdje je u susjednoj zemlji jedna od dalmatinskih županija dopustila lov na divlje svinje, čagljeve i jelene (lopatare i axise) na nekim od Jadranskih otoka do istrebljenja. Ta divljač nema prirodnog neprijatelja na otocima, uz obilje hrane i vode koju im osiguravaju lovci dosegla je veliku brojnost koja ugrožava veoma osjetljive otočke ekosustave. Kako se je trenutno ta divljač prekapacitirala lovišta, širi se i na okolna poljoprivredna zemljišta te uzrokuje velike štete. Te štete od lovne divljači moraju da izmiruju lokalne zajednice sa županijama, a

sredstva nisu mala. Tako je Zadarska županija da bi zaustavila štete, usvojila plan mjera za sprječavanje štete od divljači za lovnu sezonu 2025./2026. Tim planom su predviđjeli da će spriječiti štete koje divljač pričinjava na poljoprivrednim kulturama, domaćim životinjama i gospodarskim objektima.

Planiraju tako da ih smanje na najmanju moguću mjeru ili pak da štete u potpunosti izostanu. Tu su još i štete koje naprave lovci i lovački psi u lovu. Tim usvojenim planom ta županija predviđa da se u otočnim lovištima dopušta odstrel divlje svinje, jelena lopatara, jelena axisa i čaglja tijekom cijele kalendarske godine, bez obzira na spol i dob, do potpunog uklanjanja iz lovišta. Da bi to imalo snagu uredbe, u provođenju tog plana je lovo ovlaštenik (lovačka udruga) dužan voditi evidenciju, te je evidenciju odstrela da redovito dostavljati županijskom vlasti.

Pored toga što će se divljač odstreljivati neselektivno, vlasnici zemljišta na kojima je divljač pričinjavala i pričinjava štetu mogu se braniti postavljanjem ograda, zaštitom bilja

kemijskim sredstvima, ali i petardama, plašilima, paljenjem vatre i drugim načinima ako se dojadi kako na tom području prebiva divljač. Ovaj dio plana je ostao prilično nejasan, jer se ne zna da li će županija financijski pomagati lokalno stanovništvo.

Ipak, i pored toga što su planom predviđene jake restriktivne mjere i odstrijeli bez selekcije, ostavljena je mogućnost da Županija može zabraniti lov pojedine vrste divljači. Ako se na temelju izvještaja lovoovlaštenika dođe do spoznaje da je brojno stanje divljači svedeno na broj koji ugrožava opstanak populacije, a radi njene zaštite tada se može zaustaviti daljnje izlovljavanje.

U BiH SAMO ŠAKAL PREKOBROJAN

Ipak ovo je u našem susjedstvu, a brojno stanje divljači u našim lovištima je ispod svih kapaciteta lovišta, te bi kod nas trebalo da se lov često i ranije završava od predviđenog.

Od pobrojane divljači, samo nam je šakal u prenamnoženju te bi za njega važio ovakav plan sa neselektivnim odstrijelom, jer kao štetočina predstavlja problem za našu sitnu divljač, zeca i fazana u nizinskim lovištima.

OBRTNIČKA DJELATNOST "BH LOV-PLAN"

Nudimo: Izradu lovnoprivrednih osnova, Stručnu saradnju za provedbu lovnoprivrednih osnova, Izradu planova gospodarenja medvjedom, Izradu programa gospodarenja, Izradu programa zaštite divljači, GIS digitalizaciju i Izradu karti za lovišta
Crnoriječki put 95, Ilijaš, 061 377 849

USPJEŠNA LOVNA SEZONA IZA VOGOŠĆANA

Udruženje Lovačka organizacija "Lane" Vogošća uspješno je završilo još jednu lovnu sezonu.

Ostvaren je planirani unos soli i hrane u lovište, a uspješno je izvršen i planirani odstrel. Ova godina bila je posebna zbog velike ljetne suše koja je utjecala na sve, pa tako i na divljač. Također, zabilježena je pojava šakala, a posebno pojačan broj lisica i kuna, što će biti izazov u narednom periodu na očuvanju divljači, prvenstveno mladunaca.

Po završetku lova, lovci, kroz akcije, rade na uređenju lovišta i lovno-tehničkih objekata, kao i na smanjenju navedenih predatora u lovištu, što je zadatak do otvaranja lovne sezone 2025/2026. Ova godina biće obilježena

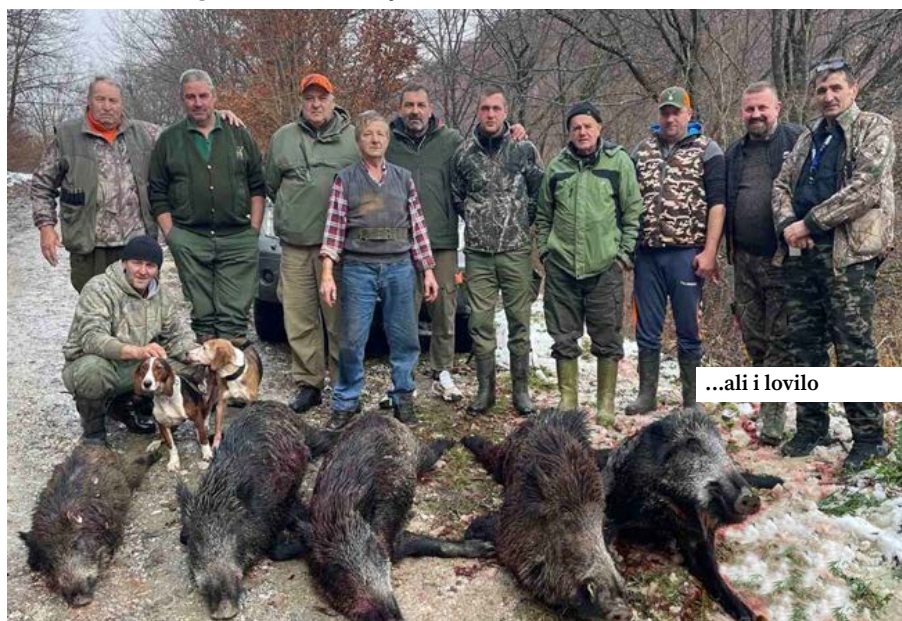

U lovištu se radilo...

voćkarica širom lovišta. Na izgradnji Edukacijskog centra u toku su radovi uređenja unutrašnjosti, te se nadamo

de Kantona Sarajevo izvršene su nabavke automatskih hranilica i lovačkih kamera. Pored radova u lovištu, organizovana su i druženja, zajednički lovovi, gdje posebno ističemo druženje na Igmanu, gađanje glinenih golubova sa provjerom naoružanja i organizovanje lovačke večeri sa prigodnom tombolom, za što se nadamo da će postati tradicionalan dio otvaranja zimskog dijela lovne sezone.

M.Alić

...ali i lovilo

na projektom obilježavanja lovišta „Kremeš“, granica lovišta i lovno-tehničkih objekata, za što smo zahvalni SLOuBiH koji je isti i finansirao.

Pored toga, završena je izgradnja visoke čeke za lov medvjeda, kao i izgradnja lovačke kuće u mjestu Hanići, gdje su u toku radovi na unutrašnjem uređenju (Lovačka kuća – Hanići).

Naši lovci su učestvovali i u pošumljavanju u organizaciji KJP „Sarajevo šume“, kao i u sadnji 1000 komada

da će isti tokom naredne godine biti u predviđenoj funkciji.

Uz projekat Ministarstva privre-

USPJEŠNO PRISTUPILI LOVAČKOM ISPITU

Detalj sa edukacije

Dana 05.04.2025. godine, u prostorijama Lovačkog doma Pavlovica, održana je završna priprema i predavanje za 49 novih članova - pripravnika, koje je organizovalo rukovodstvo

vo Lovačke organizacije "Srndač" iz Novog Travnika. Ova priprema im je pružila sve potrebne informacije i znanje za uspješno savladavanje lovačkog ispita. Nedugo potom,

24.04.2025. godine, u restoranu "Zeko" u Novom Travniku, organizovano je polaganje lovačkog ispita u saradnji sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva te Savezom lovačkih organizacija u BiH. Na ispitu je bilo prisutno 37 od ukupno 49 pripravnika iz Lovačke organizacije "Srndač" Novi Travnika, kao i 5 kandidata iz Lovačkog društva "Koprivnica" Bugojno.

- Svim kandidatima koji su uspješno položili lovački ispit, u svoje ime i u ime Lovačke organizacije "Srndač", čestitam na ovom značajnom postignuću. Želim im mnogo zdravlja, sreće i uspjeha u daljoj lovačkoj karijeri, uz pozdrav: "Dobar pogled i mirna ruka", poručio je predsjednik LD "Srndač" Novi Travnika, Dževad Mehina.

Dž.Mehina

LD "JELEN" CAZIN

UZGOJNA SMOTRA PASA

PRIVEDENO 27 PASA

Uspješna smotra u Cazinu

Dana 05.04.2025. godine, u organizaciji Lovačkog društva "Jelen" iz Cazina, održana je smotra lovnih pasa koja je privukla veliki broj posjetilaca i ljubitelja lova. Smotru je sudio renomirani kinološki sudija Zuhdija

Šepić, koji je bio izuzetno zadovoljan kvalitetom pasa koji su se predstavili na ovoj manifestaciji. Na smotri je ocijenjeno ukupno 27 pasa različitih pasmina, među kojima su se našli: posavski gonič, istarski kratkodla-

ki gonič, istarski oštrodlaki gonič, slovački kopov, srpski trobojni gonič i njemački lovni terijer.

Psi su se pokazali kao izuzetno kvalitetni, što je bio dokaz uspješnog uzgoja i posvećenosti vlasnika u očuvanju pasmina.

Ova smotra predstavlja nastavak pozitivnih trendova u održavanju ovakvih manifestacija u Cazinu, s ciljem podsticanja uzgoja lovnih pasa visoke kvalitete. Kroz ovakve smotre, Lovačko društvo "Jelen" nastoji poboljšati i očuvati lovnu baštinu, te pružiti mogućnost vlasnicima pasa da unaprijede svoje ljubimce i pokažu njihove vještine.

Zadovoljstvo sudaca i prisutnih je dokaz da Cazin postepeno postaje centar za uzgoj kvalitetnih pasa, te da će se ovakve smotre nastaviti i u budućnosti kao važan segment u razvoju lovstva u ovom regionu.

K.T.

IZGRADILI VISOKU ČEKA

Počasni članovi u akciji

U duhu zajedništva, odgovornosti i ljubavi prema prirodi, počasni članovi Lovačkog društva "Bjelašnica" Hadžići Jasmin Čizmić, Nihad Šehić i Derviš Čizmić su zajedno sa ostalim lovcima aktivno sudjelovali u radnoj akciji izgradnje i podizanja lovačke

čeka na lokalitetu Kasatskih brda u reonu Lokava. Zahvaljujući zajedničkom trudu i radu kao i iskustvu prisutnih lovaca, čeka je uspješno izgrađena, te je na ovaj način dodatno unapređena lovnotehnička infrastruktura u lovištu. Planirano je da se

izgrađena visoka čeka prevashodno koristiti za praćenje, osmatranje i zaštitu divljači, te u skladu sa Godišnjim planom gazdovanja i prilikom samog izvršenja lova, povećavajući dodatnu sigurnost svih učesnika lova. Ovim angažmanom, počasni članovi dali su sjajan primjer mladim lovcima, pokazujući da se istinska ljubav prema lovu zasniva na radu, odgovornosti i brizi za prirodu, te da lov nije samo sport, već i predan rad, briga o prirodi i divljači, a na kraju krajeva i odgovornost prema zajednici. Nakon uspješno obavljenog posla, druženje se nastavilo u toploj i prijateljskoj atmosferi uz mirise tradicionalnog lovačkog kotlića koji se krčkao na otvorenoj vatri. Smijeh, anegdote i planovi za naredne aktivnosti dodatno su učvrstili međusobne veze članova društva.

D.Borovina

ZNAK DOBROG GAZDOVANJA-ZATVORENJE ZBOG ISPUNJENJA KVOTA

HADŽIĆI: USPJEŠNA SEZONA NA DIVLJE SVINJE

Lovačko društvo „Bjelašnica“ Hadžići uspješno je realizovalo odobreni go-

dišnji plan odstrela divlje svinje za lovnu sezonu 2024/2025. godina. Ovaj rezultat ostvaren je prije svega zahvaljujući dobroj organizaciji lovni-

aktivnosti, disciplini članova društva, optimalnom broju divljih svinja i primjeni propisanih mjera upravljanja lovištem i divljači. Naime, lovna sezona na divlju svinju završena je ranije nego što je planirano, iako je prema kalendaru lova bilo predviđeno da lov traje do kraja februara, zbog ispunjenja odobrenog broja divljih svinja za odstrel, lov je okončan već u prvoj polovini mjeseca januara 2025. godine. Visoka učinkovitost lova, uz povoljne vremenske uslove i koncentraciju divljih svinja, znači da je plan upravljanja divljači u prethodnim godinama bio uspješan, čime je omogućeno brzo postizanje planiranih ciljeva. Ovo također ukazuje na to da je lovište u dobrom stanju i da se provedu odgovarajuće mjere zaštite i očuvanja prirodne ravnoteže. Tokom sezone, odstrel je vršen plans-

ki i selektivno, u skladu sa propisima i preporukama iz lovno-uzgojne osnove i Godišnjeg plana gazdovanja, čime je omogućeno održavanje zdrave i stabilne populacije divlje svinje u lovištu „Ormanj“. Neophodno je istaći da je posebna pažnja posvećena sigurnosti tokom lova, kao i očuvanju prirodnog balansa između divljači i njihovog staništa. Zadovoljavanje planiranog broja odstrela u tako kratkom vremenskom razdoblju može se smatrati pokazateljem da je gazdovanje lovištem zasnovano na stručnim analizama i pažljivom praćenju stanja divljači, što je ključno za dugoročnu održivost lovne aktivnosti. Ostvareni rezultati potvrđuju odgovoran pristup članova društva upravljanju lovištem i doprinose očuvanju prirodnih resursa.

D.Borovina

ILIJAŠ: LOVCI RADE PUNOM PAROM

Objekat pored strelišta

Lovačko društvo "Zec" Ilijaš i ove godine pokazuje izuzetnu posvećenost i angažman na unapređenju infrastrukture i poboljšanju uslova za svoje članove. Lovačka grupa Bešlije, koja djeluje u sastavu LD "Zec" Ilijaš, uspješno je završila izgradnju manjeg objekta kod strelišta, koji je namijenjen za odmor i druženje članova grupe. Ovaj objekat, izrađen iskl-

jučivo vlastitim sredstvima i zalaganjem članova, predstavlja izuzetno postignuće koje svjedoči o visokom nivou međusobnog povjerenja i organizacije. Sagrađen od drveta i lima, objekat ima natkriveni i djelimično zatvoreni prostor, te će služiti kao funkcionalno mjesto za okupljanje, pripremu pred lov i opuštanje. Osim toga, u cilju unapređenja lovne

infrastrukture, u Lovačkom društvu "Zec" Ilijaš započeta je izgradnja novih objekata na lokalitetima Karaula i Čemerska planina. Sekcija Mrakovo, koja gazduje Čemerskom planinom, preuzela je izgradnju lovačke kućice na ovom lokalitetu, dok sekcija Bioča, koja gazduje Karaulom, gradi objekat na Karauli. Ove kućice će služiti kao smještaj i prenočište lovaca, omogućujući im bolje uslove za boravak na terenu tokom lovne sezone i za druženja. Radovi su već u toku, a članovi sekcija svojim trudom doprinose realizaciji ovog značajnog projekta. Ovi projekti ne samo da poboljšavaju uslove za lovce, već i doprinose jačanju zajedništva unutar društva, olakšavajući organizaciju lova i jačanje prijateljskih veza među članovima. - Zahvaljujemo se svim članovima koji učestvuju u izgradnji, bilo kroz rad ili podršku, te se radujemo što će naši lovci uskoro imati još bolje uslove za uživanje u prirodi i lovnim aktivnostima, poručuju iz LD "Zec" Ilijaš.

Nedim Bešlija

Lovci u akciji

LOVAČKA PORODICA JLO „LOVAC“ MOSTAR BOGATIJA JE ZA ČETRDESET NOVIH ČLANOVA!

U organizaciji Saveza lovačkih organizacija u Bosni i Hercegovini (SLOuBiH), JLO „Lovac“ Mostar i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva uspješno je realizovano polaganje lovačkog ispita za pripravnike koji su prethodnih mjeseci prošli obaveznu edukaciju i praktičnu obuku.

Ispit je održan 22. aprila 2025. godine u Mostaru, a kandidati su pokazali zavidno znanje iz oblasti lovne legislative, biologije divljači, etike i

sigurnog rukovanja oružjem. Proces je nadgledala Komisija za polaganje lovačkih ispita čime je osigurana nepristrasnost i visok nivo stručnosti. -Ovo je veliki dan za naše društvo. Naši pripravnici pokazali su ozbiljnost, znanje i spremnost da preuzmu odgovornost koju nosi titula lovca. Čestitam svima i želim im dobar pogled i siguran korak u lovištu, izrazio je zadovoljstvo rezultatima predsjednik JLO „Lovac“ Mostar, Suad Marić. Uz čestitke novim članovima, iz JLO

„Lovac“ poručuju da će im biti pružena puna podrška u daljoj integraciji u rad društva, kroz dodatni mentorski program, terenski rad i edukacije o etičkom i održivom lovstvu. Ovim događajem JLO „Lovac“ Mostar ne samo da je brojčano ojačalo članstvo, već i dodatno potvrdilo posvećenost obrazovanju, pravilima i tradiciji koja se prenosi s generacije na generaciju.

S.Zukanović

LOVAČKA PRIJATELJSTVA

PRIJATELJSTVO I SARADNJA JLO „LOVAC“ MOSTAR I LD „BJELAŠNICA“ HADŽIĆI

Među najljepšim vrijednostima koje lovstvo njeguje svakako su prijateljstvo, međusobno poštovanje i saradnja između lovačkih društava širom Bosne i Hercegovine. Dugogodišnji primjer takve saradnje jeste prijateljski odnos između JLO „Lovac“ Mostar i Lovackog društva „Bjelašnica“ Hadžići – sekcija „Koščan“.

Ove godine, ta saradnja je dodatno

potvrđena i učvršćena kroz još jedan susret, kada je deset lovaca iz sekcije „Koščan“ boravilo u gostima kod sekcije Podvelež, koja djeluje u okviru JLO „Lovac“ Mostar. Tokom posjete, razmijenjena su iskustva, podijeljene priče s terena, a lovci su zajedno proveli vrijeme u prirodi uz lov, druženje i domaću kuhinju – onako kako to samo pravi lovci znaju.

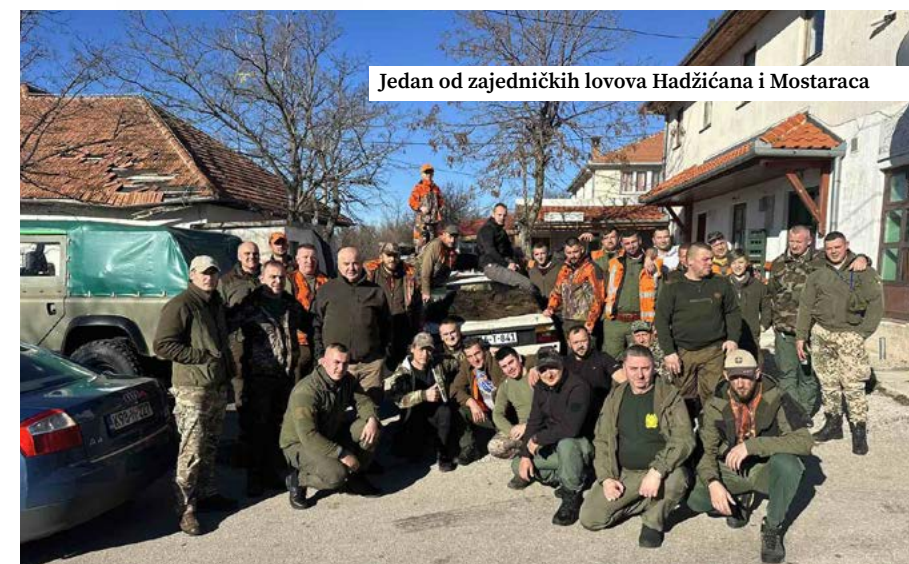
Ovo prijateljstvo, koje traje već niz godina, zasniva se na uzajamnom uvažavanju, zajedničkim akcijama i ljubavi prema lovu i prirodi. Nije riječ samo o povremenim susretima, već o kontinuiranoj vezi između dva društva koja redovno organizuju uzvratne posjete, zajedničke lovoze i razmjenu iskustava u gazdovanju lovištima.

-Saradnja sa LD 'Bjelašnica' Hadžići – sekcijom 'Koščan' za nas nije samo formalna – to je pravo prijateljstvo. Zahvalni smo im na svakoj posjeti, svakom razgovoru i svakom zajedničkom trenutku u prirodi. Takve veze su temelj zdravog i jedinstvenog lovstva u BiH, kaže Suad Marić, predsjednik JLO "Lovac" Mostar.

U vremenu kada su zajedništvo i solidarnost važniji nego ikad, ovakvi susreti podsjećaju na ono što čini srž lovstva – ljudi koji dijele iste vrijednosti, okupljeni oko prirode, tradicije i uzajamnog poštovanja.

S.Zukanović

Jedan od zajedničkih lovova Hadžićana i Mostaraca

LD "ZVIJEZDA" VAREŠ

USPJEŠNA SJEDNICA SKUPŠTINE

LD "ZVIJEZDA": VAŽNOST ZAJEDNIŠTVA

Krajem aprila održana je sjednica Skupštine LD „Zvijezda“ Vareš. Skupštini su prisustvovali delegati, članovi izvršnog odbora Lovackog društva "Zvijezda", kao i gosti iz lokalne zajednice i predstavnici općine.

Za Skupštinu je predložen sljedeći dnevni red: 1. Otvaranje skupštine, 2. Usvajanje zapisnika sa prethodne skupštine, 3. Izvještaj o radu Izvršnog odbora za prošlu godinu, 4. Izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana gospodarenja lovištem, 5. Izvještaj o realizaciji Finansijskog plana, 6. Izvještaj Nadzornog odbora, 7. Izvještaj o radu Disciplinskog suda i tačka 8. Razno. Skupštinu je otvorio predsjednik društva Admir Alihodžić, koji je zamolio da se na početku same skupštine oda počast preminulim članovima društva, zatim se zahvalio prisutnim delegatima na dolasku i

naglasio važnost zajedničkog rada na očuvanju lovstva i prirode. Potom je zapisnik sa prethodne skupštine je jednoglasno usvojen. Predsjednik Alihodžić je predstavio izvještaj o radu Izvršnog odbora, naglašavajući uspješne aktivnosti u organizaciji izvršenja lova, planiranih aktivnosti u lovištu, realizaciji plana odstrela divljači, sporovođenje aktivnosti nabavke kukuruza, soli, otpada animalnog porijekla, sudjelovanju na kinološkim izložbama i aktivnostima usmjerenim na očuvanje prirodnih staništa.

Izvještaj o realizaciji GPG lovištem Zvijezda je jednoglasno usvojen. Predsjednik je iznio i finansijski izvještaj. Istaknuti su prihodi od članarina, namjenskih sredstava i donacija, kao i troškovi vezani uz organizaciju događanja. Finansijska situacija je

stabilna, što omogućava planiranje budućih aktivnosti.

Izvještaj Nadzornog odbora potvrdio je da se rad društva za prethodnu godinu odvijao u skladu sa Zakonom o lovstvu FBiH, Zakonu o udruženjima i fondacijama, te da nije nigdje prekršen nijedan član statuta društva. I ovaj izvještaj je jednoglasno usvojen od strane delegata.

Disciplinski sud je iznio svoj rad za prošlu godinu, te je nakon rasprave koja je uslijedila usvojen.

U okviru tačke "Razno", delegati su iznijeli svoje prijedloge i ideje za budući rad društva, uključujući inicijative za dodatno uključivanje mladih u aktivnosti društva, te poboljšanje u realizaciji plana gospodarenjem, kao i očuvanjem i povećanjem broja divljači na cijelom prostoru lovišta kojem gospodari ovo lovačko društvo.

Sjednica Skupštine je završila uz zaključak o važnosti zajedništva i aktivnog sudjelovanja svih članova u radu društva. Predsjednik se zahvalio svima na doprinosu i pozvao na nastavak dobrog rada u interesu lovstva i prirode. Na samome kraju je predstavljena monografija društva pod nazivom „100 godina lovstva u Varešu“ koja je podijeljena delegatima, a svaki šlan lovačkog društva će dobiti po jedan primjerak besplatno.

A.Alihodžić

OBILJEŽENO ZATVORENJE SEZONE LOVA

06.04.2025. godine u SRCA Ajdinovići uz zabavu, muziku, bogatu lovačku tombolu, iće i piće lovci iz Olova sezonu 2024./25. uspješno su zatvorili. Nešto malo manje od 300 lovaca i njihovih ljepših polovina uživali su u Ajdinovićima na lovačkoj večeri. Na početku druženja svim lovcima obratio se predsjednik društva Smajić Izet poželio svima da se lijepo provedu, da uživaju i da se zabave. Zahvalio se svima na dolasku i najavio da je ovo možda posljednja lovačka večer u njegovoj organizaciji jer mu ističe predsjednički mandat a nema

pravo na ponovnu kandidaturu. Lovачko društvo uz svoje sponzore obezbijedilo je bogatu lovačku tombolu, a prve dvije glavne nagrade bile su poluautomatske sačmarice (petometke). Za jedne od dvije glavne nagrade donator je bilo lovačko društvo, a druge bila je firma "BH STAR" Živinice koja se bavi prodajom lovačke i ribolovačke opreme. Najsretniji bili su lovci Karagić Haris (LS Olovo) i Alajmović Mirza (LS Kamensko) koji su u svoje lovačke ormare dodali još po jednu pušku.

Vaučere za preuzimanje oružja uručio im je predsjednik društva Smajić Izet te im poželio uspješne lovne sezone sa novim oružjem. Na kraju još jednom prisutnim se obratio predsjednik, zahvalio svima na dolasku i čestitao/zahvalio se uposlenicima SRCA Ajdinovići na veoma profesionalno odrađenom poslu.

F.Smajić

NAKON 16 GODINA

NOVI PREDSJEDNIK JE MEMAGIĆ DŽEMAL

Stari i novi predsjednik na Skupštini

Po Statutu društva sada već bivšem predsjedniku društva Smajić Izetu sa ovom godinom istekao je mandat i nije imao više pravo na kandidaturu. Jedinii kandidat za novog predsjednika društva bio je svima poznati Memagić Džemal. Memagić obnaša funkciju načelnika općine Olovo, a od 12.04.2025. postao je i prvi čovjek LD "Tetrijev" Olovo. Da ima povjerenje lovaca iz Olova dokaz je i to da nije imao protukandidata i tako je jednoglasno izabran

za novog predsjednika LD "Tetrijev" Olovo. Po završetku skupštine sad već bivši predsjednik društva Smajić Izet obratio se posljednji put kao predsjednik svim prisutnim lovcima. Zahvalio se na dosadašnjoj odličnoj

suradnji, poželio sreću novom rukovodstvu na čelu sa Memagić Džemalom, te im se stavio na raspolaganje za bilo kakvu pomoć, dok on nastavlja biti dio Skupštine kao predsjednik svoje sekcije.

Nakon preuzimanja predsjedničke fotelje Memagić se obratio lovcima. Zahvalio se svima na podršci, pohvalio dosadašnje rukovodstvo društva, obećao je predan rad na unapređenju rada lovačkog društva. Pored kvalitetnog rada lovačkog društva jedan od glavnih projekata na kojim insistira Memagić je izgradnja modernog lovačkog doma u Olovu. Uz predsjednika Memagić Džemal novo rukovodstvo društva čine: Hadžiabdić Zahrudin (dopredsjednik društva), Hadžiefendić Čazim (predsjednik stručne službe), Kaknjašević Aziz (lovovođa društva), Jusubašić Ešef (predsjednik skupštine). Novom rukovodstvu želimo sreću u radu, da ostvare što bolje rezultate u predstojeće četiri godine.

F.Smajić

LD "SRNDAČ-KAKANJ" KAKANJ

VRIJEDNI ČLANOVI LS BIJELE VODE

NOVA NADSTREŠNICA ZATVORENOG TIP

Lovačka sekcija Bijele Vode u svojim redovima broji oko 55 članova iz sela Kučići, Hausovići, Kamen, Banjevac i Brnj. U terenima kojima gravitira ova sekcija nalazi se nekoliko lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata: lovačka kuća Pale sa šadrvanom i kaminom, lovačka nadstrešnica Mrsočin do - Drijen, lovačka nadstrešnica Gajevi - Bijele Vode, tri visoke čeke u terenu Pale, automatska hranilica Vodice, mnogo hranilica i solila, kao

i mreža lovačkih staza u pomenutim terenima. Krajem aprila prošle godine vrijedni članovi ove sekcije su pokrenuli izgradnju još jednog lovno-tehničkog objekta, nadstrešnicu zatvorenog tipa na lokalitetu Vodice kako bi i u ovom dijelu terena imali objekat koji će poslužiti kao mjesto okupljanja lovaca i drugih ljubitelja prirode. U toku godine akcijski je odrađen veliki dio građevinskih radova: priprema

terena za izgradnju objekta, prijevoz materijala na mjesto izgradnje, armiranje i izljevanje temelja i mrtve ploče, zidanje objekta, saljevanje vijenaca, ugradnja krovne konstrukcije, pokrivanje krova limom, ugradnja oluka, ugradnja stolarije, ugradnja unutrašnje i vanjske termo-izolacije, obrada unutrašnjih zidova, ugradnja obloge na plafon, oblaganje dijela zida kamenom, ugradnja keramičkih pločica na pod objekta, završetak fasade, nabavka i ugradnja peći, nabavka stolova i garniture za sjedenje te uređenje prostora oko objekta. U budućnosti planiraju da riješe dovod vode sa izvora udaljenog oko 500 metara. Objekat je svečano otvoren 05. oktobra 2024. godine uz nezaobilazno lovačko druženje i dodjelu zahvalnica prijateljima koji su pomogli izgradnju ovog prelijepog objekta. Predsjednik sekcije Elvir Muflizović i lovovođa sekcije Irhad Muflizović se u ime lovačke sekcije Bijele Vode zahvaljuju svim članovima sekcije i prijateljima koji su na bilo koji način pomogli izgradnju ovog lovno-tehničkog objekta.

N.Šehagić

LD "TRNOVO" TRNOVO

IZVJEŠTAJNA I IZBORNA SKUPŠTINA

SAMIR KOLAR JE NOVI-STARI PREDSJEDNIK

Dana 20. aprila 2025. godine u prostorijama lovačkog doma „Bašci“ u Trnovu održana je Redovna godišnja skupština Udruženja lovačkog društva „Trnovo“, a odmah nakon nje i Izborna skupština. Na skupštini je bilo prisutno 33 delegata, što je omogućilo donošenje važnih odluka za dalji rad Udruženja.

Redovna godišnja skupština Skupštinu je otvorio zamjenik predsjednika Berilo Zejnil, koji je pozdravio prisutne i obavijestio ih o odsustvu predsjednika Skupštine Rasima Zulića zbog bolesti. U uvodnom dijelu se odala počast učenjem Fatihe i minutom šutnje u znak sjećanja na preminule i poginule članove Udruženja. Zatim je zamjenik predsjednika Skupštine predložio dnevni red koji je odmah nakon toga jednoglasno usvojen.

Dnevni red i donesene odluke:

1. Usvajanje zapisnika sa prethodne skupštine
Zapisnik sa Redovne skupštine održane 12. maja 2024. godine usvojen je jednoglasno, bez primjedbi.
2. Evidencija izvršenih radova u lovištu „Crna Rijeka – Presjenica – Rakitnica“

Prikazani su rezultati radova u lovištu za period od 01.04.2024. do 31.03.2025. godine. Izvještaj je ta-

kođer jednoglasno usvojen.

3. Realizacija Godišnjeg plana gospodarenja lovištem za 2025/26. godinu Plan je pripremljen u zakonskom roku i predat nadležnom ministarstvu na saglasnost. Usvojen je jednoglasno.

4. Prijedlozi i inicijative

Pod 4. tačkom dnevnog reda koja se odnosi na prijedloge i inicijative, iznešeno je par zahtjeva: Problematika ograđivanja površina električnom ogradom, iznijeta je od strane predstavnika Sekcija. Delegati su se složili da će se pismeno obratiti nadležnim institucijama kako bi se riješio problem nezakonitog ograđivanja.

Proglašenje počasnih članova pokrenulo je živu raspravu. Naglašeno je da Sekcije moraju biti prvi filter u procesu nominacije, a odluke trebaju biti u skladu sa Pravilnikom SLOuBiH.

Nakon uspješno završene Redovne godišnje skupštine, istog dana održana je i Izborna skupština U.L.D. „Trnovo“, koja je bila posvećena obnovi ključnih organa Udruženja. Proces izbora odvijao se transparentno i demokratski, s jasnim poštivanjem statutarnih procedura.

Sekcije Udruženja unaprijed su pripremile prijedloge kandidata za sve pozicije, što je omogućilo organizira-

no i efikasno glasanje. Većina kandidata izabrana je uvjerljivom većinom od 30 glasova „ZA“, uz 3 suzdržana glasa, što ukazuje na izuzetnu saglasnost među delegatima.

Ova izborna skupština nije bila samo formalni akt, već i prilika da se potvrdi jedinstvo i zajedničke vrijednosti članova Udruženja. Delegati su svoju odlučnost pokazali ne samo glasanjem, već i aktivnim učešćem u raspravama, što je dokaz zdrave sredine u ovom Udruženju.

Novi rukovodeći sastav, dobio je mandat da nastavi sa dosljednim radom na unapređenju lovačkih aktivnosti, očuvanju i zaštiti prirodnih resursa i jačanju zajedničkih ciljeva Udruženja. Ovakav konsolidiran izborni proces osigurava stabilnost i kontinuitet u radu U.L.D. „Trnovo“ u narednom mandatnom periodu.

Izabrani organi udruženja: predsjednik Skupštine Zejnil Berilo, zamjenik predsjednika Skupštine Nedžad Kalabušić. U Nadzorni odbor izabrani su Haris Krupalija, Muhamed Duraković i Ramiz Rizvan.

Članovi u Disciplinskom sudu su Adnel Poturak, Muhamed Šetkić, Muhamed Podgorica.

Disciplinski tužilac je Galib Šehović. Izvršni odbor čine predsjednik Samir Kolar, zamjenik predsjednika Adis Šehović, sekretar: Amel Pločo, glavni

www.slobih.ba

lovovođa Hamid Muloasmanović, blagajnik Osman Taranin, te predsjednici svih lovnih sekcija društva. Novoizabrani predsjednik Udruženja lovačkog društva „Trnovo“, Samir Kolar, iskoristio je priliku da se osobno zahvali svim delegatima na ukazanom povjerenju i podršci.

„Ova dužnost je za mene i čast i obaveza – čast jer nastavljam dugogodišnju tradiciju ovog uglednog Udruženja, a obaveza jer znam da se i dalje očekuju rezultati od nas. Obećavamo da ćemo svojim radom, zajedno s cijelim Izvršnim odborom kao i do sada, nastaviti graditi na temeljima

koje smo već dobro postavili.“

Kolar je naglasio da će prioriteti budućeg rada biti očuvanje lovačkih vrijednosti, unapređenje lovišta i jačanje zajedničkog duha među članovima.

- Naš najveći kapital su ljudi – lovci koji svojim radom, strašću i poštovanjem prema prirodi čine ovu zajednicu posebnom. Zajedno ćemo raditi na projektima koji će osigurati održivost našeg lovišta, edukaciju mladih lovaca i jačanje društvene zajednice. Vjerujem da ćemo postići nove uspjehe koji će osnažiti ugled U.L.D. „Trnovo“, istaknuo je Kolar.“

Održane skupštine potvrdile su funkcionalnost i zajedništvo u U.L.D. „Trnovo“. Donesene su ključne odluke koje će omogućiti kontinuitet rada i unapređenje lovačkih aktivnosti u narednom periodu. Prisutni su istakli važnost zajedničkog angažmana u rješavanju izazova s kojima se Udruženje susreće. N.Pločo

LD "SRNDAČ-KAKANJ" KAKANJ

POJILIŠTA SU VAŽNA

AMNERIS I HARIS FORMIRALI POJILIŠTA

Braća Velić redovno odvozili vodu na pojilišta

U periodu kada su visoke temperature i dugi sušni dani ozbiljno ugrozili divlji svijet širom Bosne i Hercegovine, braća Amneris – Kika i Adis Velić iz Dolova kod Kaknja odlučili su preuzeti stvar u svoje ruke. Umjesto da gledaju kako priroda pati, svoje slobodno vrijeme i vlastite resurse stavili su na raspolaganje kako bi po-

molgi životinjama da prežive. Ljeto 2024. godine obilježile su ekstremne vrućine i suše. Brojni prirodni izvori vode su presušili, ostavljajući divljač bez osnovnih uvjeta za život. Posebno su ugrožene bile srne, divlje svinje, vukovi, medvjedi i manji sisari, koji su se u potrazi za vodom približavali naseljima i saobraćajni-

cama rizikujući živote.

Braća Velić, lovci, članovi lovačke sekcije Seoce, ljubitelji prirode, brzo su uočili ozbiljnost situacije. Koristeći terensko vozilo Lada Niva, koju Kika od milja zove „Sanitet“ i bačvu koju su namontirali na šasiju prikolice, svakodnevno su dopremali vodu na više lokacija u Pavlovićima, Lučićima i Begića Luci. Na tim tačkama formirali su improvizovana pojilišta, vodeći računa o sigurnosti i pristupačnosti za različite vrste životinja.

Primjer ove braće iz Kaknja pokazuje kako pojedinci, vođeni empatijom i odgovornošću, mogu napraviti veliku razliku. U vremenu kada klimatske promjene sve češće uzrokuju ekstremne vremenske prilike, ovakve inicijative postaju neophodne – ne samo kao pomoć divljim životinjama, već i kao podsjetnik na važnost suživota s prirodom.

N.Šehagić

LD "SRNDAČ-KAKANJ" KAKANJ

PROLJETNA RADNA AKCIJA U KAKNJU

GRABLJE, VREĆE I RUKAVICE I SVI U
PROLJETNE RADNE AKCIJE!

LS Kraljeva Sutjeska na akciji

15.04.19 10:43

U duhu zaštite prirode i okoline, ekološke svijesti i ljubavi prema svom gradu, Općina Kakanj je i ove godine uspješno organizovala tradicionalnu proljetnu akciju čišćenja pod nazivom „Grablje, vreće i rukavice i svi u proljetne radne akcije“. Stotine volontera iz različitih sfera društva ujedini se s jednim ciljem – očistiti i urediti svoj grad i prirodna prostranstva koja ga okružuju.

Posebno snažan doprinos akciji dalo je lovačko društvo "Srndač-Kakanj", čijih se oko sedamdeset članova koji pripadaju lovačkim sekcijama Doboj,

Kraljeva Sutjeska, Seoce, Trstionica, Tršće i Zgošća odazvalo pozivu. Lovačke sekcije su detaljno očistile prostore kojima često prolaze, pokazujući kako pravi lovci ne samo da čuvaju divljač i prirodu, već je aktivno štite od zagađenja.

Osim lovaca, akciji su se pridružili i brojni volonteri iz drugih udruženja, sportskih i kulturnih kolektiva, škola, neformalnih grupa mladih, mjesnih zajednica te građani dobre volje. Različite generacije, od najmlađih do

I najmlađi pomagali

najstarijih, rame uz rame radile su na uređenju javnih površina, riječnih korita, šetnica i zelenih površina širom općine.

Akcija „Grablje, vreće i rukavice – svi u proljetne radne akcije“ iz godine u godinu raste, ne samo po broju učesnika, već i po snazi poruke koju nosi. Svaka vreća smeća manje i svaki uređeni kutak prirode više, dokaz su da ljubav prema gradu i prirodi živi u srcima njegovih ljudi.

N.Šehagić

www.slobih.ba

LD "KISELJAK" TEŠANJ

TROFEJI KAO DOKAZ DOMAĆINSKOG GAZDOVANJA

URUČENE MEDALJE ZA LOVCE KOJI
SU OSVOJILI NAJBOLJE TROFEJE

Lovačko društvo „Kiseljak“ Tešanj je 19. aprila 2025. godine upriličilo uručenje trofejnih listova članovima Lovačkog društva „Kiseljak“ Tešanj, koji su u protekloj lovnoj sezoni odstrijelili trofejne primjerke srndaća.

Ocjenu trofeja izvršila je nadležna komisija lovačkog udruženja i ističu da su zadovoljni kvalitetom rogovlja.

Nakon toga u prijatnoj atmosferi Lovačkog doma u Tešnju, zlatne, srebrne i bronzane medalje strijelcima, članovima Lovačkog društva „Kiseljak“ Tešanj, koji su osvojili najbolje ocjenjene trofeje uručio je predsjednik Društva Muhidin Handžić.

Bila je ovo kruna protekle uspješne lovne sezone, uz namjeru da se istaknu najuspješniji strijelci, kao i da

to bude dodatni motiv svim ostalim lovcima u predstojećim aktivnostima Društva i predstojećem lovu na srndaća gdje će lovci ponovo imati priliku da traže srndaće čiji su trofeji u medalji.

M.Srkaloović

Kvalitetna rogovlja iz tešanjskog lovišta

www.slobih.ba

Predsjednik Handžić uručio medalje

USVOJENI IZVJEŠTAJI I PLANOV ZA NAREDNI PERIOD

Zajednička fotografija delegata LD "Vlašić" iz Travnika

Izveštajna Skupština LD „Vlašić“ iz Travnika održana je 24.04.2025. u Velikoj sali Općine Travnik. Skupštini je prisustvovalo 36 od 55 pozvanih delegata iz 10 lovačkih sekcija. Predložen je i usvojen dnevni red

1. Izbor Verifikaciona komisije, Radnog predsjedništva i dva ovjerivača zapisnika.
2. Izveštaj Verifikacione komisije Skupštine.
3. Razmatranje i usvajanje izvoda iz

zapisnika sa prethodne Skupštine LD „Vlašić“ Travnik

4. Razmatranje i usvajanje izvještaja:

- Izveštaj Nadzornog odbora

- Finansijski izvještaj za 2024. godinu

- Finansijski plan za 2025. godinu

5. Razno

Predsjednik Skupštine Mijo Domić, je pozdravio prisutne delegate i zahvalio im se na dolasku te ih zamolio da se prije početka rada Skupštine oda počast umrlim članovima

između dvije Skupštine.

Nakon izvještaja Verifikacione komisije, pod tačkama 3. i 4. Dnevnog reda svi materijali su jednoglasno usvojeni, kao i finansijski plan za 2025. godinu.

Prema Izvještaju upravnika lovišta Belmina Mameledžije u minuloj godini 2024. na cestama je stradalo 20 primjeraka srneće divljači i 16 primjeraka divljih svinja, o čemu postoje službene zabilješke i zapisnici saobraćajne policije.

Također kako je rekao upravnik lovišta naveliko se razmišlja o ideji da se pokrene revizija lovno-gospodarske osnove.

U izlaganju predsjednika Društva Ibrrahima Beganovića naglašeno je da je tek u 2024. godini po prvi put bio odobren odstrel medvjeda, u odnosu na period od završetka rata 1995. godine, i to u tri dobne kategorije. Napomenuto je da su štete na stoci sitnog zuba i pčelinjacima iz godine u godinu u porastu.

S.Ličanin

LOVCI LOVAČKE SEKCIJE GROMILJAK U TRI GODINE NAPRAVILI ČETIRI OBJEKTA

Lovci lovačke sekcije Gromiljak, koja djeluje u okviru Lovačkog društva „Zahor“ Bilalovac-Kiseljak, ostvarili su u protekle tri godine impresivan poduhvat. Ova vrijedna ekipa, koju čini 18 članova, uspjela je izgraditi

čak četiri značajna objekta – dvije lovačke kuće i dvije nadstrešnice. Gotovo svi članovi sekcije učestvovali su u realizaciji ovog projekta, kako kroz fizički rad na terenu, tako i kroz angažman mehanizacije. Radovi su

izvedeni uz visok nivo organizacije i entuzijazma, a rezultat je infrastruktura koja će dugoročno unaprijediti uslove za boravak u lovištu, okupljanje lovaca i očuvanje divljači. Veći dio sredstava uloženi u gradnju obezbijedili su članovi sekcije iz vlastitih izvora, dok su dio doprinijeli i donatori, koji su prepoznali značaj njihovog rada. Ovom graditeljskom uspjehu ne planiraju stati.

Iz sekcije najavljuju nastavak aktivnosti i u narednom periodu, a u posljednjim mjesecima posebno su angažovani na iznošenju soli u lovište – kako bi se divljači obezbijedila neophodna ishrana, posebno u proljetnim mjesecima kada je to od ključne važnosti. Zahvaljujući radu i predanosti ovih lovaca, sekcija Gromiljak postaje primjer organizovanosti, zajedništva i ljubavi prema prirodi i lovstvu.

K.T.

Lovci u akciji

MAGISTARSKI RAD

EMIR DELIĆ MAGISTRIRAO NA TEMI MORFOLOŠKE VARIJABILNOSTI MRKOG MEDVJEDA U BiH

Emir Delić, diplomirani inženjer šumarstva, 31. marta uspješno je odbranio magistarski rad na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci, pod mentorstvom prof. dr. Dragana Gačića. Tema njegovog rada bila je analiza morfološke varijabilnosti kranimetrijskih karakteristika mrkog medvjeda (*Ursus arctos* L.) sa teritorije Bosne i Hercegovine. Analizom 44 lobanje, prikupljene uz saradnju s lokalnim lovištima i institucijama, te uz poštovanje etičkih i zakonskih normi, utvrđene su značajne razlike u dimenzijama između populacija, posebno u dužini lobanje, širini neurokranijuma i dužini nosne kosti. Rezultati su pokazali da ekološki uslovi i geografske karakteristike imaju presudan uticaj na morfološke osobine mrkog medvjeda. Analiza glavnih komponenti i klaster-analiza identifikovale su tri jasno izdvojene populacione grupe, koje odgovaraju različitim ekološkim zonama Bosne i Hercegovine. Ovo istraživanje dodatno potvrđuje važnost kontinuiranog monitoringa populacije mrkog medvjeda, posebno u kontekstu sve izraženijih prijetnji

Delić prilikom mjerenja lobanja

poput gubitka staništa, urbanizacije i klimatskih promjena. Delić u svom radu naglašava potrebu za proširenjem istraživanja na veći uzorak, uključujući jedinke oba pola i različitih starosnih kategorija, uz integraciju genetičkih i ekoloških analiza. Mrki medvjed, kao ključna vrsta šumskih ekosistema i simbol kulturnog naslijeđa BiH, zahtijeva pažljivo, naučno

utemeljeno upravljanje. Rad Emira Delića predstavlja vrijedan doprinos boljem razumijevanju ove populacije i pruža temelje za razvoj efikasnih strategija zaštite i održivog gazdovanja divljim životinjama u Bosni i Hercegovini.

N.Nogo

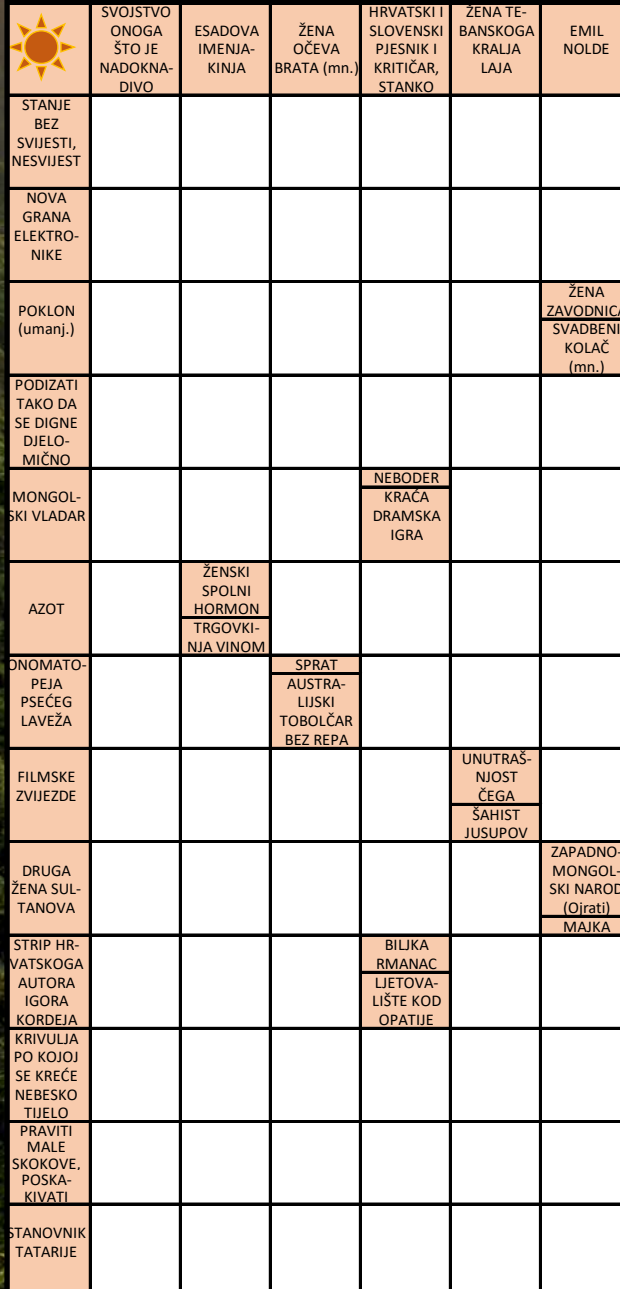
EL RANGE 42
PRECIZNOST
BEZ PREMCA

12k
BLIŽE
SA NOVIM
EL RANGE 12x42

SWAROVSKI
OPTIK

SEE THE UNSEEN

AUTOR: ALADIN M.	ŽIVOTINJA NA SLICI	KRAĆE PUTOVANJE ILI IZLAZAK U PRIRODU	ONAJ KOJI PRATI KOGA	BROD ZA PROBIJANJE ZALEĐENIH PLOVNIH PUTEVA	ENGLJSKI PJEVAČ OZBORN	MAKSIMILIJAN KRAĆE	NAUČNIK ILI UMJETNIK ČLAN AKADEMIJE
SVJEDOCANSTVO O POLOŽENOM ISPITU							
ONO ŠTO SE DOBIJE IZREZIVANJEM IZ ČEGA							
POGLAVAR CRKVENE OBLASTI, EPISKOP							
TOPLO GODIŠNJE DOBA					"SPORTSKO DRUŠTVO" AKSENIJA OD MILJA		
HUNSKI VLADAR ("Bič božji")						2. SAMOGLASNIK PRETVARANJE U NOVAC	
FOSFOR		VRSTA SLATKIŠA BABILON-SKO-ASIRSKA BOŽICA					
ZAPOVJEDNIK KOZAKA (mn.)							
SIVOČA, SIVOST							
					OTON KUČERA		
			LARVA VEĆINE INSEKATA		MORNARSKO PIĆE		
			DAVATI PREMIJU				NAPADAČ, NASRTLJIVAC
A				UČITELJ OD MILJA, UČO			
				POSTAVITI ROK			
	MIRISNA MATERIJ						
	PREDOSJEĆAJ, INTUICIJA						
					VUDI ALEN MUŠKO IME (Zaim)		
		ČOVJEČIJI ORGAN U LOBANJI					
		LOVAČKI PAS					
GLASANJE POPUT PSA							
BIBLIJSKI GRADITELJ ARKE							
							VLADAR U KRALJEVINI
		RIJEKA U ISTOČNOJ SRBIJI					
		MLJEČNI PROIZVOD					
GRČKO SLOVO				UZVIK ZA TJERANJE ŽIVINE	"DOKTOR" GUIDO TARTALJA		
ALIJA NAMETAK							
			OMILJENA DJEČJA ZABAVA				
			OKRUGLO SLOVO				
	NAPRAVA ZA PEČENJE MESA NA ŽARU						

REŠENJE: DIPLOMA, IZREKAZ, VLADIKI, LIETO, SD, ATILA, E, PLOKUM, ATMANI, NESVESTICA, OK, ASTRONIKA, CRV, DAKA, VAMP, UČA, ODIŽATI, AROMAT, KAN, SOLITER, VA, JN, E, STRON, MOZAK, AV, KAT, SKIČANJE, DIVE, ENTERIJER, INOČA, OIRATI, VAM, BAN, TIMOK, ORBITA, KSI, DR, SKAKUTATI, IGAR, TATARIN, ROŠTILJ.

ŠEFKO ADILOVIĆ
1959-2024.

Dana 17.09.2024. godine u 65. godini života na bolji svijet preselio je naš istaknuti član Šefko Adilović, sin Ibre, rođen 1959. godine. Naš Šefko bio je jako cijenjen, poštovan, istinski lovac, pozitivna osoba, zaljubljenik u lov i prirodu, a njegov odlazak predstavlja veliki gubitak kako za njegovu porodicu tako i za naše Društvo i sekciju Faocići kojoj je i pripadao. Nama ostaje da Šefka pamtimo kao dobrog čovjeka po njegovim dobrim djelima koje je učinio za nas.

Neka ti je vječni rahmet naš Šefko i veliko ti hvala!

LD "Biserna" Goražde

MENES DOZO
1959.-2025.

Dana 25.02.2025. godine u 66. godini života zauvijek nas je napustio naš drug, kolega, lovac Menes Đozo, dugogodišnji lovac i član LD „Biserna“ Goražde, a pripadao je sekciji Faočići. Svoje bogato lovačko iskustvo Menes je dijelio sa svojim kolegama. Bio je dobar drug, komšija i prijatelj te će zauvijek ostati u sjećanjima svih koji su ga poznavali, a posebno članovi sekcije Faočići. Za svoj doprinos u lovstvu LD Biserna Goražde više puta je pohađivan i nagrađen. Neka ti je lahka zemlja bosanska Menese, molimo Allah dž.š. da ti podari ljepi Dženet i vječni Rahmet.

LD "Biserna" Goražde

SIVRO SENAD
1961.-2024.

Dana 30.11.2024. godine, nakon iznenadne smrti u 63. godini života, na bolji svijet preselio je naš član Sivo Senad. Izgubili smo veoma poštenog i vrijednog člana. Član našeg društva bio je od 2016. godine. Njegovom smrću izgubili smo istinskog prijatelja, lovca i druga koji je bio istinski zaljubljenik u lovstvo i prirodu. Senad je bio veoma omiljen i cijenjen lovac, bio je i pokretač mnogobrojnih akcija u lovištu Busovača, a posebno u sekciji Rovna i šire. U svakom trenutku bio je spreman da se odazove na sve akcije koje su se izvodile u cilju unapređenja lovstva. Za sve što je učinio za Lovačko društvo „Kačunski zec“ iz Kaćuna – Busovača i društveno – političku zajednicu u cijelosti, lovci Busovače odali su na posljednjem ispraćaju veliku zahvalnost, a što je pokazalo i prisustvo mnogobrojnih članova i građana općine Busovača.

ni Rahmet, a porodici sabura.
LD "Kačunski zec" Kačuni-Busovača

IN MEMORIAM

Lovci ne umiru – oni samo odlaze u tišini šume.

Sa dubokim bolom, poštovanjem i zahvalnošću sjećamo se naših dragih lovaca i trenutaka provedenih sa njima. Napustili su nas, ali nisu zaboravljeni lovci Lovačkog udruženja Sarajevo:
 Hodžić Rašid, Hadžibajrić Švajb, Duboković Asaf, Vukas Džafer, Ferušić Zijad, Karović Ferid, Selmanović Abdullmedžid, Tanković Jusuf, Gackić Smajo...
 Odlaskom ovih ljudi izgubili smo mnogo više od članova – izgubili smo prijatelje, saborce, čuvare prirode i istinske zaljubljenike u lovstvo. Njihova predanost, iskustvo i druželjubivost ostavili su neizbrisiv trag u našem udruženju, a njihove priče i djela žive u svakome od nas. Neka im bosanska zemlja bude lahka
 Porodicama izražavamo iskreno sauešće u njihovoj boli...

LU "Sarajevo" Sarajevo, grupa Jezero

MESUD HALILOVIĆ MEŠO
1954.-2025.

Dana 02.03.2025. nas je napustio naš dugogodišnji i počasni član Mesud Halilović. Ostao je veliki broj sjećanja i nezaboravnih trenutaka iza našeg Meše. Pamtit ćemo te kao uzornog kolegu i lovca, velikog aktivistu i ljubitelja prirode.

LD "Zec" Ilijaš

**ZRNO ZIHNIJA
1934.-2025.**

Obavještavam drage kolege lovce da nas je napustio naš prvi predsjednik Zrno Zihinja. Djetinjstvo je proveo bez roditelja, koji su stradali u Drugom svjetskom ratu, u Bilalovcu. Sam je probijao svoj put, a u Brestovskom je upoznao svoju suprugu Ljubicu. Vršio je više funkcija u društvenom životu Kiseljaka. Od 1960. godine se učlanio u lovačko udruženje gdje je također obavljao značajne funkcije. Dobitnik svih priznanja Društva i Saveza i na koncu proglašen i počasnim članom. U Bilalovcu je 1994. godine organizovao LD "Zahor", na čijem je čelu bio do 2006. godine. Svoj radni vijek proveo na pozicijama u računovodstvu i internoj kontroli, a 1991. godine se penzionisao. Ispratili smo te na bolji svijet sa tvojim najbližim, sinom Draganom i njegovom porodicom i kćerkom Dijanom i njenom porodicom, te ostalim članovima porodice i prijatelja. Nedostajat ćeš lovcima, ribolovcima i penzionerima. Neka ti je lahka zemlja i vječna hvala.

LD "Zahor" Bilalovac-Kiseljak

TRAKO MUSTAFA

Prošla je godinu dana otkako naš je 27. aprila 2024. godine napustio naš dragi Mustafa Trako, sin Ibrahima, čovjek čije ime ostaje upisano u srcima svih koji su ga poznavali i poštovali. Njegov rad i predanost lovstvu, prirodi i zajednici bili su primjeri nesebičnog zalaganja i ljubavi prema lovačkoj tradiciji.

Kao dugogodišnji predsjednik i glavni lovovođa lovačkog društva „Srndač-Kakanj“, Mustafa je bio pokretačka snaga i stub organizacije, osoba koja je svojim znanjem, iskustvom i toplinom okupljala ljude oko zajedničkih vrijednosti. Njegova strast prema lovstvu i očuvanju prirodne baštine donijela mu je najveće lovačko priznanje – Zlatni orden Saveza lovačkih organizacija u Bosni i Hercegovini, zasluženo odlikovanje za njegov neumorni rad i doprinos.

Danas, dok obilježavamo prvu godišnjicu njegovog odlaska, sjećamo se njegovih riječi, djela i svih trenutaka provedenih s njim. Ostavio je neizbrisiv trag u našoj zajednici, a njegov duh nastavlja živjeti kroz sve nas koji smo imali čast poznavati ga i učiti od njega. Mustafa Trako ostaje u našim mislima, srcima i pričama koje ćemo s ponosom prenositi budućim generacijama.

Neka mu je vječni rahmet.

LD "Srndać-Kakanj" Kakanj

FOTO: K.MASLO, ULD "TETRIJEB GUNJANI"
KREŠEVO